

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

CERTITUDINI ȘI SPERANȚE

Trăim o vreme care ne solicită cu o forță irezistibilă să dăm frâu liber aripilor minții, să știm să vedem nu numai clipa de față, ci și ziua ce va să vină.

Trăim o vreme despre care putem afirma cu certitudine că va fi consemnată de posteritate ca un moment de răscruce în istoria umanității.

Sintem în septembrie 1959 și chiar numai simpla împrejurare de a fi contemporani cu ceea ce se întâmplă în juru-ne ne poate insufla un sentiment de mândrie pentru vremea noastră.

Sintem în septembrie 1959 și pentru prima oară în multimilenara istorie a omenirii o rachetă — adică un fruct al muncii, al priceperii și al fanteziei umane — a realizat un zbor cosmic de pe Pământ pe un alt corp ceresc. Să luăm dar aminte! Sub ochii noștri se scrie mitologia veacului XX! Iar distanța care desparte cea de-a doua rachetă cosmică sovietică de aripile bătrînului Icar e chiar mai mare decît aceea de la Pământ la Lună. Domnul Kenneth Gatland, vicepreședintele Societății interplanetare engleze a declarat că sosirea la destinație a rachetei cosmice sovietice „este un moment istoric pentru umanitate”. Domnul Gatland are, fără îndoială, dreptate și chiar mai presus de calculele care l-au îndreptățit să facă această afirmație. Căci „Lunik II” — cum i se spune în America — a vestit lumii, pe toate frecvențele pe care au funcționat aparatele lui de radioemisie, nu numai o formidabilă performanță tehnică, ci totodată triumful științei sovietice. Iar laolaltă toate acestea au contribuit să dea o nouă strălucire și să crească nemăsurat prestigiul Uniunii Sovietice.

Sintem în septembrie 1959. Și să nu uităm că așa a debutat abia unul din evenimentele cele mai răsunătoare ale timpului nostru, un eveniment care poate deschide o eră nouă nu numai în cucerirea Cosmosului, ci într-o lume care ne e totuși mai apropiată: Pământul.

Căci omul cel mai obișnuit, „omul de pe stradă” de pe toate latitudinile și toate meridianele înțelege astăzi bine: Nikita Sergheevici Hrușciov nu se află acum în S.U.A. numai spre a admira peisajul american sau pentru a discuta cu fermierii yankei despre ogoarele lor de porumb. De altfel, el însuși a spus-o și a repetat-o de mai multe ori: Nikita Sergheevici Hrușciov socotește că e necesar, mai mult, că e posibil să se dezghețe atmosfera politică internațională prin explicații sincere între conducătorii statelor care poartă cea mai mare răspundere pentru destinele omenirii. Iar omenirea are nevoie de acest dezgheț spre a putea intra într-o nouă primăvară a istoriei ei.

Un cunoscut scriitor sovietic, Nikolai Gribaciov, a exprimat în aceste câteva cuvinte preocuparea de căpetenie a epocii în care trăim: o viață fără război. Chiar și fabricanții de arme, a arătat scriitorul, încep a înțelege că pot fi pînă și primejdia de a dezlănțui asemenea forțe încît nu le-ar mai putea apoi stăpîni. Da! Chiar o seamă de lideri politici din Apus care nu pregetă să-și întemeieze diplomația pe cultul forței se văd acum obligați să vorbească de pace, pentru că se pot teme, pe bună dreptate, de o explozie generalizată a indignării publice. Ideea păcii a cuprins atît de puternic mințile, încalzește cu atîta fervoare cugetele încît a devenit un imperativ al vremii noastre.

Trăim în septembrie 1959, dar să nu uităm și de antecedentele lui. Și mai cu seamă, să avem în vedere că el a fost făcut posibil de o seamă de factori pe care-i important să-i avem mereu în vedere, oricîte ori vom voi să cîntărim șansele înfringerii războiului: puterea în continuă creștere a țărilor socialiste, politica activă și fermă a Uniunii Sovietice în favoarea înlăturării măcelurilor ca mijloc de rezolvare a litigiilor internaționale, acțiunea perseverentă a opiniei publice și a tuturor partizanilor păcii din lumea întreagă.

Cei dintii oameni care vor ajunge în Lună vor afla acolo un fanion cu inscripția: Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, septembrie 1959. Nu știm dacă un asemenea fanion flutură și pe bordul lui „Lenin”, cel dintii spărgător de gheață atomic care a ieșit în larg în aceeași săptămînă. Dar n-ar fi fost de fel deplasat. După cum ar fi fost foarte la locul lui și pe carlinga lui „Tu-114” care l-a dus în aceste zile peste Ocean pe Nikita Sergheevici Hrușciov. Căci fiecare în felul lui, cu semnificația și cu proporțiile lui diferite, toate aceste trei evenimente mărturisesc unul și același lucru: în acest septembrie 1959 Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste exprimă însuși pulsul veacului XX, întruchipează aspirațiile, nădejtile și dorințele omului de pretutindeni.

Dumitru Hincu

IN ACEST NUMAR:

Cerul și Pămîntul

de Radu Țiulescu
pag. 3-a

Secera și ciocanul în împărăția lunară

de Sergiu Fărcășan
pag. 3-a

Problemele tehnice ale zborului spre Lună

de ing. M. N. Dorobanțu
pag. 4-a

N. S. HRUȘCIOV

„Toate popoarele sînt profund interesate în menținerea și întărirea păcii, în coexistența pașnică. Războiul nu făgăduiește nimănui nimic bun, pacea este spre folosul tuturor popoarelor. Iată primul principiu după care, sintem de părere, trebuie să se călăuzească oamenii de stat din toate țările pentru a înfăptui năzuințele popoarelor.

Am venit la dv. cu inima deschisă și cu intenții bune. Poporul sovietic vrea să trăiască în pace și prietenie cu poporul american“.

N. S. HRUȘCIOV

(Din cuvîntarea rostită la sosirea în S.U.A.).

BRĂMĂRI

Cînd stepa e sală de spectacole...

Vara asta. Teatrul de dramă „M. Gorki” din Leningrad a făcut un turneu prin Urali, unde a prezentat două spectacole — „Orologiul Kremlinului” și „Mașenka” — în fața lucrătorilor de pe pămînturile desțelenite. V. Hozin, unul din artiștii teatrului, și-a împărțit impresiile culese cu acest prilej într-un scurt reportaj publicat în „Sovetskaja Rossia”.

„De obicei, cînd vorbim de Ural ne gândim la mine, munți de minereu, orașe industriale. Dar pe neașteptate în fața noastră s-au ivit întinderile nemărginite ale lanurilor de grâu, porumb și ovăz auriu — noua avuție a pămînturilor desțelenite...”

— Uite, teatrul dumneavoastră, — ne-a lămurit șoferul sovhozului, arătîndu-ne un hambar cu niște porți-uriae. În mijlocul încăperii și fusese incropită o scenă. Jumătate din hambar era burdușită cu saci de grîne, cealaltă cu spectatori. Intregul colectiv a ajutat la instalarea decorurilor și spectatori erau încintați să vadă că nici artiștii nu se sfiesc să dea o mîină de ajutor. Cînd am rugat să ni se dea trei scaune pe scenă, ni s-au oferit treizeci. Iar cînd, în timpul unui spectacol, am avut nevoie de puțină apă, colhoznicii s-au arătat la fel de darnici: au tras lîngă scenă o autocisternă...”

Intr-un rînd, artiștii au poposit în colhozul „Zarea komunizma”.

„Aici ne-a fost sală de spectacole în fața satului. Altfel n-ar fi fost chip să-i mulțumim pe toți cei care doreau să ne vadă jucînd. Mecanicii au alăturat două mașini pe care am plasat decorul. N-am putut, însă, începe la ora holărită, ci abia după ce colhoznicii s-au întors de la cîmp, au muls vacile și ne-au invitat la un pahar cu lapte... Colhoznicii s-au așezat în jurul scenei ca într-un amfiteatru iar infrizații, veniți cu mașinile de la fermele vecine, au vizionat spectacolul folosind autocamioanele lor drept fotolii de orchestră...”

Dar nu vom uita nici întîlnirea cu tinerii școlari din raionul Kizilsk... După sfîrșitul spectacolului cu „Orologiul Kremlinului”, copiii au ținut să se fotografieze cu actorul care îl interpretase pe Lenin. Zeci de brațe tinere se întindeau să-l ajungă. Toți vroiau să-l atingă, să fie cît mai aproape de el.

— Marinare — am auzit deodată glasul rugător al unei bătrîne (eu îl interpretasem pe Sașa Ribakov) ia-l mai aproape pe nepoțelul meu. N-a dormit toată noaptea tot așteptînd ziua de azi. Grozav vroia să-l mai vadă pe Lenin viu...”

Care teatre din Occident s-ar putea mîndri cu asemenea omagii aduse artei și purtătorilor ei de cuvînt?

Mihail Șolohov la pescuit

Șolohov și Hemingway

Acum trei săplămini, la New York, cu prilejul unei recepții organizate în cinstea unui grup de oameni de teatru, artiști plastici și scriitori sovietici, un reprezentant de frunte al vieții publice din S.U.A. l-a întrebat pe Lev Kassil: „Ce-ați zice dacă președintele Eisenhower ar fi însoțit, în vizita pe care o va face la Moscova, de un mare scriitor de al nostru. De Ernst Hemingway, de pildă? Cum ar primi publicul vostru un astfel de gest?” Fără a sta pe gînduri, scriitorul sovietic l-a încredințat pe interlocutorul său că marii scriitori americani sînt foarte cunoscuți în U.R.S.S., unde se editează curent cărți de Caldwell, Saroyan, He-

mingway, Faulkner și alți autori contemporani americani. După care a adăugat că sosirea în Uniunea Sovietică a unui scriitor atît de popular în U.R.S.S., ca și în întreaga lume, cum e Hemingway ar fi primită cu mult interes și cu o aprobare unanimă.

„Intrebări similare mi-au fost puse apoi și la Washington” — povestește Lev Kassil într-un număr recent din „Literaturnaia gazeta” — „Se simțea că oamenii însufleșiți de idei progresiste caută o cale de apropiere față de noi, că sînt convinși că printre persoanele ce-l vor însoți pe președinte în cursul vizitei acestuia care, oficial sau „neoficial”, are un conținut politic bine precizat și extrem de important, ar fi bine să se afle și un scriitor cu renume mondial.

Nu știu dacă-l vom vedea într-adevăr la Moscova în cursul vizitei președintelui S.U.A. pe respectatul și atît de mult cititul Ernst Hemingway. Nădăjdum, însă, că-l vom vedea și că-l vom putea întîmpina ca pe-un oaspete dorit... Am aflat cu sinceră mulțumire că președintele Consiliului de miniștri al U.R.S.S., Nikita Sergheevici Hrușciiov l-a pofțit pe marele nostru Mihail Alexandrovici Șolohov să împartă cu el timpul, drumul și activitatea desfășu-

rată cu prilejul viitoarei călătorii prin America. Vestea a fost întîmpinată cu o aprobare generală.

...În aceste zile cînd inimile oamenilor din întreaga lume, cînd gîndurile popoarelor din U.R.S.S. și S.U.A. sînt grele de așteptări, a fost plăcut pentru noi să ne convingem încă o dată că în țara noastră locul, numele, activitatea, personalitatea și gloria scriitorului sînt strîns legate de faptele cele mai importante pe care le realizează țara, partidul, poporul.”

Șolohov la Washington și — eventual — Hemingway la Moscova! Insoțindu-i, investiți cu calități oficiale, pe conducătorii celor mai puternice țări din lume într-un schimb de vizite de la care întreaga omenire așteaptă atît de mult. Ce ilustrare mai bună ar putea exista spre a evidenția rolul literaturii în opera de apropiere a popoarelor?

Planuri editoriale

Deși ne mai despart încă mai bine de trei luni de începutul anului viitor, editurile sovietice au început a-și face cunoscute planurile de activitate pe 1960. Din presa de specialitate am aflat astfel că planul Editurii de stat pentru literatură beletristică cuprinde 643 de titluri, din care peste o sută de ediții subscrise pe bază de abonament. Așa încît în cursul anului viitor abonații editurii vor primi ultimele volume din ciclurile de Opere alese de V. Jukovski, A. Ostrovski, A. Serafimovici, A. Tvardovski, A. Tolstoi, A. Fadeev, Șalom Alehem, Mark Twain, Louis Aragon și Thomas Mann.

Pentru „Biblioteca clasicilor literaturii ruse” sînt pregătite o culegere în 18 volume din opera lui Maxim Gorki și o alta în 10 volume din opera lui Turgheniev. Vor fi editate Opere de S. Esenin în 5 volume; Alexandr Blok va fi editat în 8 volume, L. Leonov în 9 volume, D. Furmanov în 4 volume. Se prevede, de asemenea, publicarea unei culegeri în 4 volume din opera Mariei Pujmanova și o ediție în 16 volume din opera lui Walter Scott.

Cu prilejul comemorării a cincizeci de ani de la moartea lui Lev Tolstoi și al centenarului nașterii lui Cehov, mai multe cărți ale celor doi titani ai literaturii ruse vor fi publicate în tiraje de masă.

Editura va începe apoi publicarea colecției „Biblioteca prozei sovietice”. În cadrul acestei colecții, în 1960 vor vedea lumina tiparului patruzeci și una de lucrări. Într-o altă colecție nouă „Povestiri ale scriitorilor sovietici” (14 volume) vor fi publicate cele mai bune modele ale genului, tipărite în ultimii ani. În același timp este prevăzută publicarea unei alte colecții cu tiraj de masă — „Proză aleasă din Orientul străin”.

Literatura popoarelor U.R.S.S. va fi prezentată prin optzeci și nouă de titluri traduse din 22 limbi. Circa două sute de volume vor fi consacrate literaturii țărilor de democrație populară și țărilor capitaliste.

Sectorul de „Critică și teorie literară” va fi completat cu cincizeci și șase de monografii și culegeri de articole de teorie literară și estetică.

Tirajul total al cărților editate în 1960 de Editura pentru literatură beletristică (Goslitizdat) va atinge impresionanta cifră de 83.500.000 de exemplare.

Proza romînească

Cu prilejul celei de a 15-a aniversări a eliberării țării noastre, Editura de stat pentru literatură din Moscova a scos de sub tipar o culegere de nuvele și schițe de autori romîni, în două volume. Primul volum cuprinde lucrări aparținînd clasicilor romîni din sec. XIX, începînd cu C. Negruzzi; un loc deosebit este acordat operei lui I. L. Caragiale și Al. Vlahuță. Volumul doi include nuvele și schițe ale celor mai reprezentativi maeștri ai genului din secolul XX, primul loc revenînd lui Mihail Sadoveanu.

Goslitizdatul mai are în pregătire și un volum de schițe și nuvele contemporane. Pînă la sfîrșitul anului editura va publica un volum de basme rominești și un altul de Opere alese de Tudor Arghezi. Se cuvine subliniat că operele scriitorilor romîni au fost traduse în 20 de limbi ale popoarelor U.R.S.S., fiind publicate în 136 de ediții și într-un tiraj de peste șase milioane exemplare.

● Sculptarii din Moscova sînt pe cale de a primi un dar fastuos. În noul raion sud-vestic al capitalei sovietice au intrat în faza de finisare două blocuri de cîte cinci etaje, unite printr-o galerie, care vor adăposti o sută douăzeci de ateliere pentru artiștii plastici moscoviți. În același timp se anunță că în localitatea Bobușkin de lîngă Moscova se va construi un adevărat combinat de sculptură, unde vor putea fi modelate și sculptate statui de orice dimensiuni.

● La muzeul „Lermontov” din Penza s-a deschis o expoziție a edițiilor în limbi străine ale operelor lui M. I. Lermontov. Sînt expuse traduceri din proza și poezia lui Lermontov în limbile franceză, engleză, cehă, polonă, finlandeză și în multe alte limbi. Editurile din țările de democrație populară trimit regulat muzeului ultimele ediții din operele clasice ale rus. Din China a sosit nu de mult traducerea în limba chineză a romanului „Un erou al timpului nostru”, din România — „Demonul”, „Un erou al timpului nostru” și o culegere de poezie, din Cehoslovacia — tîlmăcirii din lirica lermontoviană și traducerea biografiei „Locotenentul Lermontov” de K. Paustovski.

● La Paris a apărut „Viața lui Bunin” de V. Muromțeva-Bunina. Autografa stăruie îndeosebi asupra primilor ani de viață ai scriitorului, asupra celor dintii contacte ale lui Bunin cu opera lui Tolstoi, Korolenko, Cehov, descriind în același timp amănunțit și călătoriile și felul de a lucra al scriitorului.

La întocmirea acestei documentate biografii, V. Muromțeva-Bunina a putut folosi o seamă de manuscrise nepublicate ale scriitorului ca, de pildă, jurnalul de zi al lui Bunin și alte însemnări. Multe date au fost completate din omintirile autoarei.

● La 8 septembrie a.c., ora 17,15 (ora Franței), din sala Teatrului „Mare din Moscova a fost organizată o transmisiune radiofonică directă cu destinația Paris. Ascultătorii francezi ai postului France III au putut să audieze „Cneazul Igor”, de Borodin, interpretat de Ivan Petrov, Alexei Krivicenia și Veronika Borisenko.

Nu e lipsit, desigur, de interes să amintim că aceasta a fost cea de-a treia retransmisiune radiofonică directă de la Bolșoi. În conformitate cu prevederile unui acord pentru schimburi de emisiuni, încheiat între Radio Moscova și radiodifuziunea franceză, au mai fost retransmise pînă acum operele „Evgheni Oneghin” de Ceaikovski și „Boris Godunov” de Musorgski.

● Într-un colț pitoresc din împrejurimile Moscovei se păstrează o casă veche, modestă dar cunoscută de mulți oameni. E muzeul „Abramțev”. În această casă a trăit și a scris acum o sută de ani scriitorul S. T. Aksakov, a fost vizitat de N. V. Gogol și I. S. Turgheniev...

La „Abramțev” sînt păstrate multe obiecte casnice ale familiei Aksakov, portrete, manuscrise, cărți cu autografe, ilustrații. Recent, în cadrul muzeului a fost deschisă o expoziție organizată cu prilejul centenarului morții scriitorului. Dar viața artistică a continuat la „Abramțev” și după moartea lui Aksakov. Între 1870 și sfîrșitul veacului trecut în casa Aksakov au trăit celebri pictori ruși ca I. E. Repin, M. M. Antokolski, V. și V. Polenov, A. și V. Vasnețov, V. Surikov, V. Serov, M. Vrubel, M. Nestorov.

Cîteva săli ale muzeului cuprind tablouri, desene și sculpturi create de artiștii cercului de la Abramțev.

● În tabăra iacuților nomazi domnește o liniște adîncă. Dorm cu toții după o vîntoare bogată în, pradă. Numai un bătrîn vînător veghează lîngă focul pe cale de a se stinge. Deodată zărește o piatră care strălucește cu o lumină orbitoare. Treziți de bătrîn, nomazii se depărtează înspăimîntați de meleagurile „vrăjite”. ...Așa începe „Piatra soarelui”, primul balet de amatori prezentat de Casa regională de cultură din Verhne-Viluist. Spectacolul sugerează descoperirea celebrelor cimpuri diamantifere din Iakutia. Libretul a fost scris de Stepan Dadaskirov, colaborator al ziarului local, muzica a fost compusă de compozitorul iacut Hristofor Maximov și de chirurgul Vladimir Ostanin care lucrează de mai mulți ani în Iakutia.

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str. Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE:

pe 6 luni, 10 lei; pe 6 luni 20 lei;

pe un an 40 lei.

CERUL ȘI PĂMÎNTUL

Înainte era relativ simplu să vorbești despre Lună: globul de aur, stăpina nedezmăntită a nopților, misterioasa Selenă — poezii și îndrăgostiții păreau să fi epuizat tot ce se putea spune despre veșnicul și mereu schimbătorul corp ceresc. Dar acum? Luna nu și-a pierdut desigur aureola romantică, oamenii au început însă să se intereseze de coordonatele ei geografice, de distanța exactă care ne desparte de dînsa, de „mările” între care a alerizat racheta sovietică. — Liniștii, Serenității, Aburilor... Chiar și cei mai refractari față de științele exacte au început să se intereseze de legile mecanicii cerești, de astronomie, de fizică, de legile radiației...

Marile descoperiri ale oamenilor au fost legate de consecințe pe care oamenii nu le-au putut întotdeauna prevedea. Descoperirea focului n-a însemnat numai para necesară pentru frigerea cărnii ci și o revoluție în gândirea omului. Prima roată produsă de o mină omenească n-a însemnat numai rostogolirea unui corp pe o vale ci și înălțarea minții omenești pe o nouă treaptă a înțelegerii. Prima scinteie electrică a străfulgerat nu numai în afara minții omului ci și înăuntrul acesteia. Primul avion care s-a desprins zburînd de pe pămînt a dat minții omenești aripi cu care nici o mașină de zburat nu s-a putut compara...

Ce consecințe va avea pentru puterea — inepuizabila putere — de înțelegere a oamenilor, lansarea unui corp de pe Pămînt în Lună? O apropiată călătorie a celor dinții oameni spre Lună? O lovitură hotărîtoare dată teologismului care — paradoxal — mai ține încătușate multe minți? Dezlegarea unor taine necunoscute încă pînă acum? Cucerirea treptată, planificată, a Universului? Toate acestea, firește, dar nu numai alții. Cu un fel de al șaselea simț, savanții simt că sintem în preajma descoperirii unor teorii noi, despre structura Universului mic și mare, teorii care să ne apropie de rezolvarea multor probleme nerezolvate încă pînă astăzi. După ce Newton a descoperit legile mecanicii cerești, oamenii au crezut în imuabilitatea acestora. Dar cînd mintea a început să pătrundă în universul mic, vechile legi s-au dovedit a fi insuficiente și au apărut legile mecanicii cuantice. E greu să stabilești exact ziua în care se naște o teorie nouă. Ea este de obicei rodul gândirii multor oameni, care în unele cazuri se află la mare depărtare unul de altul. Nu începe, însă, nici o îndoială că întreg acel fascicol de lumină care va ușura drumul oamenilor printre aștri, va fi legat de clipa în care au ajuns pentru prima oară pe Lună fanioane purtînd stema Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste — 14 septembrie 1959, 2 minute și 24 de secunde după miezul nopții...

Există în lume adepți ai comparației cu tot dinadinsul. A doua zi după ce racheta sovietică a atins Luna, un ziarist occidental și-a intitulat articolul: „Columb a descoperit America, rușii descoperă Luna”. Fără îndoială imaginația unora a rămas cu mult în urmă. Căci drumul de la descoperirea Americii la atingerea Lunii este drumul de la ipoteză la exactitate, de la aventura pe Pămînt la calculul cronometric al spațiului cosmic, de la alchimie la știință. Cîteva ceasuri după ce vestea cea mare a făcut inconjurul lumii, un tânăr poet întreba cu nerăzămîntă mîndrie: „Mai credeți povestea cu iadul și cerul?” Astrologii evului mediu se vor răsuci probabil de ciudă în mormînt. Astrologii zilelor noastre se vor contorsiona de sigur de furie și schimbîndu-și tactica se vor strădui să ghi-cească ziua în care primii oameni vor înălța în Lună un monument divinității. Dar primele elemente ale monumentului pe care oamenii îl vor înălța în Lună au și fost transportate acolo. Sint fanioanele purtînd pe ele stema Uniunii Sovietice, secera și ciocanul. Iar monumentul va fi închinat singurei divinități a acestei lumi — mintea — sfredelitoarea și neobosită minte omenească, depășindu-se mereu pe sine...

Îndată după ce crainicii cu voce gîtuită de emoție au anunțat lumii lansarea unui corp dinspre Pămînt spre Lună, îndată după ce marile metropole au fost inundate de edițiile speciale ale ziarelor, oamenii au ridicat ochii spre cer, încercînd să deosebească între stele, dîra trasată de noua racheta sovietică. Mult mai puternică și vizibilă tuturor a fost, însă, dîra luminioasă pe care racheta sovietică a trasat-o chiar pe Pămînt, între oameni, dintre care unii, au ridicat, poate pentru prima oară, două mulți ani, în acest mijloc de septembrie, ochii în sus... „Racheta cosmică sovietică” — scria ziarul „Paris Presse L'Intransigeant” — trasează pe cer, prin traectoria ei spre Lună o originală chemare”. Semnalele pe care le-a transmis racheta sovietică în călătoria ei de aproape 400.000 de km spre Lună puteau să pară în prima clipă de nedescifrat. Dar oamenii le-au descifrat repede: din Cosmos, de la înălțimi din ce în ce mai mari, Uniunea Sovietică cheamă lumea la întrecere pașnică, la realizarea pe Pămînt a atmosferei care ar descătușa nenumărate minți și nebănuite mijloace materiale din sfera de gravitație a războiului și a distrugerii și le-ar plasa în sfera de atracție a progresului și păcii.

Pe măsură ce ultimele decenii au dus la des-

coperiri epocale, de la fisiunea nucleului atomic și pînă la motorul cu reacție — scepticii pareau să adune noi argumente în favoarea lor. Ei acreditau ideea că oamenii se vor încurca în contradicții de nerezolvat, că omului îi este hărăzită soarta ucenicului vrăjitor care nu mai e în stare la un moment dat să stăpînească forța pe care el însuși a dezlănțuit-o. Știința a trebuit întotdeauna să se apere împotriva obscurantismului. Au apărat-o pe timpuri singuri, după puterile lor — un Giordano Bruno, un Galileu, un Copernic. Secolul nostru, care a rupt de sub domnia obscurantismului o bună parte a globului pămîntesc, a adus științei apărători cum n-a avut niciodată în trecut: două sute de milioane de oameni sovietici, alte sute de milioane de oameni din țările de democrație populară, zeci și zeci de milioane în alte țări. Mulți se miră de succesul realizat de oamenii de știință sovietici. „Sovieticii au realizat aproape un miracol” — scrie ziarul englez „News Chronicle”. Explorația „miracolului” trebuie căutată în urmă cu patruzeci și doi de ani, în toamna anului 1917 cînd presa engleză se asocia la părerea că sfîrșitul „aventurii bolșevicilor e o chestiune de zile, dacă nu chiar de ore”. Atunci, însă, ca și acum, calculul deschizătorilor de drumuri a fost uimitor de exact. „Trebuie să ne scoatem pălăria”, scrie „News Chronicle” în septembrie 1959. Oamenii clarvăzători și-au scos pălăriile în fața rușilor încă în noiembrie 1917; acum ei au aruncat pălăriile în sus în semn de bucurie: oamenii sovietici au dovedit din nou că știu să folosească geniul și puterea lor nu pentru distrugere ci pentru progresul continuu al științei.

Încă cu cîțva timp înainte ca drumul spre Cosmos să fie deschis de către oamenii sovietici, un american oarecare se îndeletnicea cu comercializarea parcelelor din Lună. După cum s-a văzut el nu făcea altceva decît să vîndă pielea ursului din pădure. Prioritatea zborului în Lună a revenit nu celor care transformă pînă și visul în bani ci celor care știu să dea visului viață. Nu știm cîți americani au cumpărat ipoteticele parcele în Lună, dar nu există probabil americani care să nu dorească să vadă fanionul adus de N. S. Hrușciov președintelui Eisenhower: el este o copie a fanioanelor care au dus stema Uniunii Sovietice pe corpul ceresc a cărui lumină pare acum oamenilor mult mai puternică decît înainte... „Cerul a trecut de partea noastră” a strigat cu entuziasm unul din scriitorii noștri după ce a aflat despre ajungerea rachetei sovietice pe Lună. Cam în același timp unul din marile ziare apusene scria cu litere mari în titlu: „Luna și Statele Unite ale Americii îi primesc pe ruși”. Și nu începe îndoială că ecoul mesajului de pace pe care îl duce N. S. Hrușciov în S.U.A. va arăta că odată cu cerul, și pămîntul este de partea noastră!

Radu Țiu'escu

SECERA ȘI CIOCANUL ÎN ÎMPĂRĂȚIA LUNARĂ

Veacuri la rînd în vechime, Pămîntul pe care trăim a fost numit împărăția sublunară, sau lumea sublunară, pentru a-l deosebi de împărăția cerească. În timp ce la nivelul Lunii, pe bolta cerească, totul se desfășura armonios, la ore fixe, după un program riguros, în forme neschimbate, eterne parcă, și într-o curățenie și strălucire evidente, aicea, jos, în locul veșniciei și neschimbării aveam o permanentă prefacere a formelor, aveam noroi, foame și moarte, nimic nu era precis și nu putea fi prezis cu exactitatea cu care ai prevedea o eclipsă, nimic nu strălucea ca pe cer; nu puține învățați au tras concluzia că există o lume cerească a perfecțiunii, eternității, liniștii și strălucirii depline, și o biată și ticăloasă împărăție sublunară, a imperfecțiunii. Cer și pămînt, azur și noroi, zef și oameni, îngeri și bestii, sus și jos, ideal și materie, într-un cuvînt împărăția cerurilor și lumea sublunară — sînt variante, ipostaze ale aceleiași credințe.

La 14 septembrie 1959 s-a încheiat definitiv era împărăției sublunare; omenirea, fîntînită de stîncile Pămîntului prin lanțurile groase ale gra-

vitației, le-a rupt, a spart blindajele formidabile ale atmosferei și atracției Pămîntului, a dat de perete ușa pe care scria „Intrarea strict oprită. Rezervat numai pentru zei” și a pătruns pe teritoriul împărăției cerești. Această faptă își are seamănul poate numai în isprava eroului de legendă care le-a adus oamenilor focul. Dar Prometheus, el însuși de origine zeiască, a trebuit să jure din ceruri ceea ce aparținea zeilor, și a fost fîntul de stîncile Caucazului ca pedepsă; acum însă, omul însuși, stăpîn al Caucazului și al destinelor sale, fără ca nimeni să îndrăznească a-l pedepsi, fără să împrumute ceva de la zei și ceruri, ca orice muncitor conștiincios care își începe lucrul prin pregătirea uneltelor, a așezat ciocanul și secera pe Lună.

Unelte pomenite au un dublu înțeles: ele sînt, într-un fel, cartea de vizită a omului în general, modeste și străvechi instrumente care de la bita grosolană de silex pînă la ciclosincrozotron au permis minții și minții omenești să se ridice de la frica superstițioasă de trăsnete și cer la asaltul sublim al „armonioilor” celeste; dar ele sînt și sim-

bolul unei noi ere, în care Prometheus nu mai este fîntul în lanțuri, ci a devenit muncitorul, făraniul, savantul care nu lasă vulturii să-i mai ciugulească ficatul, ci jăurește o ordine nouă a lucrurilor, tericrea.

Dar să lăsăm deoparte legendele și poveștile vechi, scara pînă la cer, carul de lebede care trebuia să tragă omul pînă la Lună, și toate celelalte... În limba științei, viteza capabilă să desprindă un corp de atracția Pămîntului (cca 11,2 km pe secundă) se numește „viteză de eliberare” sau „forță de eliberare”. Strașnică expresie! Sintem mindri, nespun de mindri, că năprasnică forță de eliberare s-a născut prima oară într-o țară eliberată de exploatare. Și ce viteză! Acum cînd decenii, Rusia era încă faimoasa „împărăție a întinericului”, o clasică împărăție sublunară, astăzi ea a ajuns să atingă strălucirea de argint a Lunii. Lucrul nu e un succes izolat, ci, împreună cu spărgătorul atomic al ghefurilor, cu centrala atomică, cu asaltul celui mai înalt nivel de trai, e rezultatul „vitezei de eliberare” a muncitorilor și făraniilor de tot ce înălțăie omul și min-

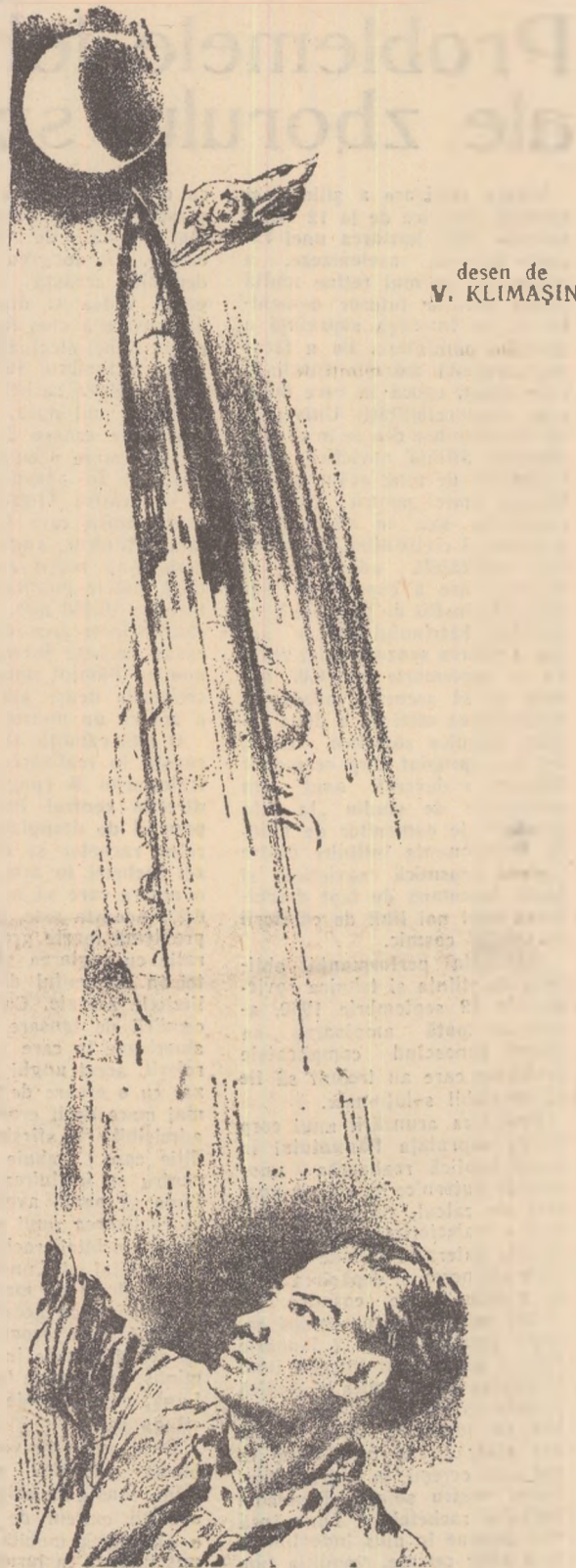
lea lui, de înapoiere, sărăcie, prejudecăți. Un biet profesor de provincie, o „rază de lumină în împărăția întinericului”, Tjolkovski pe numele lui, cheltuindu-și pentru știință leașa lui de mizerie, ajunsese să afirme, în mijlocul oceanului sublunar de sărăcie și ignoranță al farismului, că „omenirea nu va rămîne veșnic în lăntul de Pămînt...” și că „ceea ce este imposibil azi, va deveni posibil mîine”.

Învățați cu jumă dovedeaă negru pe alb că a deslîșita exploatarea, împărțirea lumii în stăpîni și slujitori, e la fel de imposibil ca și faptul de a atinge Luna. Partidul leninist al Uniunii Sovietice, ghidat de învățătura lui Marx, care înholdise proletarii „să dea asalt cerurilor”, a condus oamenii sovietici și la desfîntarea exploatării și la atingerea Lunii.

Inchipuți-vă racheta. Tonă și jumătate care a asaltat so-

Sergiu Fărcășan

(Continuare în pag. 4-a)

desen de
V. KLIMAȘIN

Problemele tehnice ale zborului spre Lună

Uriașă realizare a științei și tehnicii sovietice de la 12 septembrie 1959, lansarea unei rachete care să aselenizeze, a reținut și va mai reține multă vreme atenția tuturor oamenilor de pe întreaga suprafață a globului pământesc. Ea a făcut mai evidentă măreția epocii în care trăim, epocă în care hotarele cognoscibilității Universului sînt împinse din ce în ce mai departe. Știința sovietică, prin realizările de pînă acum, stă în fruntea luptei pentru punerea cuceririlor sale în slujba progresului și civilizației. De aceea este explicabilă admirația și bucuria care a cuprins pe toți oamenii cinstiți de pe toate continentele bătrînilor noștri astru la aflarea senzaționalului vestii. La 14 septembrie ora 0,02 minute și 24 secunde, odată cu aselenizarea celei de a doua rachete cosmice sovietice, Luna, cel mai apropiat corp ceresc de Pămînt, a devenit unul din obiectivele de studiu „la fața locului” ale oamenilor de știință. Emoționanta întîlnire dintre racheta cosmică sovietică și Lună, înseamnă de fapt deschiderea unei noi linii de călătorii în spațiul cosmic.

Minunata performanță obținută de știința și tehnica sovietică la 12 septembrie 1959, a pare în toată amploarea sa numai cunoscînd complicatele probleme care au trebuit să fie în prealabil soluționate.

Problema aruncării unui corp de pe suprafața Pămîntului în Lună implică realizarea unor rachete puternice și a unor aparate de calcul, control și dirijare a traiectoriei acestora. Rachetele puternice trebuie să asigure obținerea și depășirea celei de a doua viteze cosmice de 11.180 m/s. Lansarea primei rachete cosmice de la 2 ianuarie 1959 a demonstrat întregii lumi realizarea în Uniunea Sovietică a unor astfel de rachete, capabile nu numai să atingă Luna, dar chiar să se transforme în noi aștri cerești, în cadrul sistemului nostru solar. Problema întîlnirii rachetei cu Luna însă mai impune în plus îndeplinirea și a altor cerințe. Condiția fundamentală care face posibilă întîlnirea rachetei cu Luna este asigurarea unui timp de zbor al rachetei din momentul lansării și pînă la intersecția orbitei lunare care să fie egal cu timpul deplasării Lunii din poziția în care se găsea în momentul lansării pînă la poziția de întîlnire (Fig. 1). Din acest punct de vedere, există o întregă familie de traiectorii balistice ale rachetei cosmice care să realizeze întîlnirea și care se deosebesc prin vitezele corespunzătoare începutului perioadei pasive a mișcării rachetei.

În aceste cazuri, datorită vitezelor finale diferite ale rachetei, după ce a funcționat și ultima treaptă, timpul cît racheta se deplasează din poziția de lansare A și pînă la punctul de întîlnire L₁ sau L₂, sau L₃ etc. este egal cu timpul cît Luna se deplasează pe propria sa orbită din poziția L₀ la aceleași puncte L₁ sau L₂ sau L₃ etc. Pentru a se asigura totuși întîlnirea cu Luna trebuie să se asigure din punct de vedere tehnic unele cerințe principale. Prima condiție care trebuie îndeplinită constă în asigurarea unui unghi de lansare, (unghi făcut de direcția centrul Pămîntului — poziția punctului de încetare a funcționării motorului și direcția centrul Pămîntului — poziția Lunii în momentul decuplării motoarelor), cu o precizie maximă. Cu posibilitățile tehnice actuale obținerea acestei precizii nu constituie o cerință prea greu de asigurat. Probleme tehnice mult mai dificile ridică cea de a doua condiție și anume asigurarea unei viteze finale a rachetei, în momentul încetării funcționării ultimului propulsor,

cu o eroare care să nu depășească 30 m/s adică o eroare mai mică de aproximativ 0,27%. Cît de greu este de îndeplinit această condiție se poate vedea și din încercarea de lansare a unei rachete în direcția Lunii efectuată de S.U.A. la 11 octombrie 1958, cînd viteza finală a rachetei a fost cu 260 m/s mai mică, ceea ce înseamnă o eroare de aproape 9 ori mai mare decît maxima admisibilă. În adevăr, în loc de a se realiza viteza de 10.740 m/s, pentru care fusese calculată întîlnirea, rachetele americane n-au reușit să imprime, după datele publicate, decît viteza de 10.480 m/s. Din această cauză, încercarea de lansare a eșuat, racheta întorcîndu-se din nou pe Pămînt unde intrînd în straturile dense ale atmosferei, a ars ca un meteorit.

O altă condiție și mai dificilă constă în realizarea unghiului traiectoriei B (unghiul dintre direcția centrul Pămîntului — punctul de decuplare al motoarelor rachetei și direcția vitezei rachetei în acest punct) cu o eroare care să nu depășească 0,20. Aceasta este, în adevăr, o problemă foarte grea în comparație cu reglarea vitezei rachetei în momentul decuplării în limitele arătate. Cu prilejul încercării de lansare a rachetei americane la care ne-am mai referit, acest unghi a fost realizat cu o eroare de peste 17 ori mai mare decît eroarea maximă admisibilă. În sfîrșit, o altă condiție care trebuie respectată pentru ca întîlnirea rachetei cu Luna să poată avea loc constă în realizarea unui unghi dintre planul orbitei rachetei și planul orbital al Lunii cu o precizie extrem de mare. Calculele arată că dacă acest unghi este realizat cu o eroare mai mare de cca 4 minute în plus sau în minus, racheta va trece pe lângă Lună, prin dreapta sau prin stînga sa.

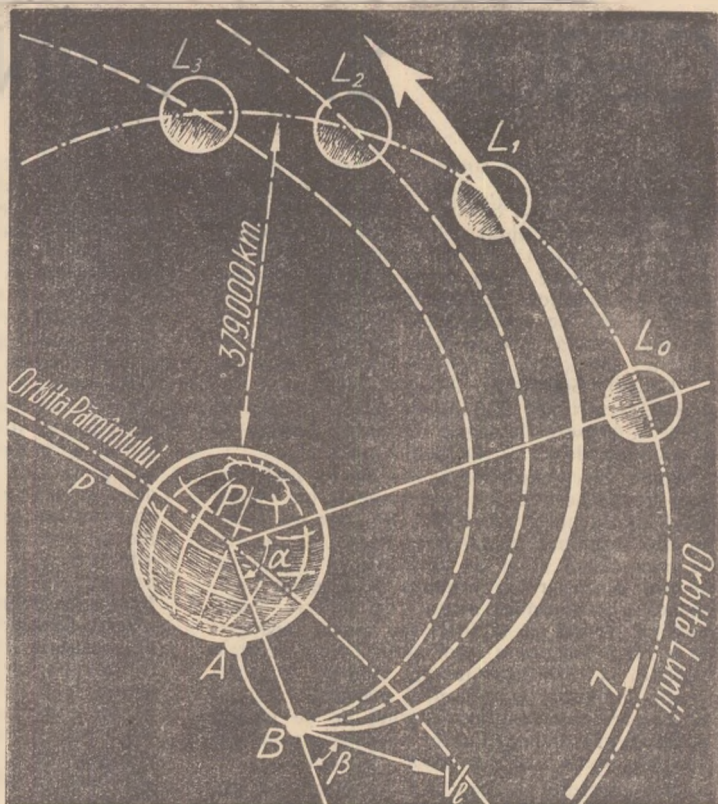
Dacă avem în vedere că problema întîlnirii rachetei cu Luna constă în asigurarea unor condiții extrem de limitate, pe o platformă mobilă, Pămîntul mișcîndu-se în jurul Soarelui cu o viteză de aproape 30 km/s întînd un corp mobil, Luna, care se mișcă în jurul Pămîntului la enorma distanță de aproximativ 380.000 km. cu o vi-

teză de peste 1 km/s și odată cu Pămîntul în jurul Soarelui, ne putem face o imagine și mai clară asupra complexității acestei probleme. Din acest punct de vedere, problema întîlnirii rachetei cu Luna reprezintă o dificilă problemă de mecanică, referitoare la mișcarea relativă a corpurilor cerești.

Epoca realizării științei și tehnicii sovietice de la 12 septembrie 1959 a demonstrat că toate aceste probleme extrem de dificile au fost rezolvate magistral.

Faptul că racheta cosmică sovietică a parcurs distanța dintre Pămînt și Lună în numai aproximativ 35 ore, ceea ce înseamnă mult mai puțin decît durata de traiect calculată pentru cazul plecării rachetei de pe Pămînt cu cea de a doua viteză cosmică, ne permite să tragem concluzia că viteza finală a rachetei a fost mai mare de 11.200 m/s. Pentru a ne face o imagine completă asupra înaltului stadiu al dezvoltării tehnicii rachetelor în U.R.S.S. trebuie amintit că aceasta a permis ca ultima treaptă a rachetei multifazate cosmice să cîntărească 1.511 kg, după ce întreaga cantitate de combustibil din ea a fost consumată.

Nu incapa îndoială că globul pământesc a devenit prea mic pentru performanțele puternicelor rachete sovietice, care scrutează cu atîtă siguranță și precizie sferile înalte ale oceanului cosmic. Toate aceste elemente întăresc și mai mult convingerea tuturor oamenilor de știință că savanții sovietici sînt în posesia unui combustibil cu performanțe superioare, care permite obținerea unei viteze de scurgere a gazelor prin ajutor, nemaiîntîlnită pînă acum în tehnica rachetelor. Numai așa se poate explica uriașă forță de tracțiune pe care trebuie să o dezvolte racheta pentru a putea ridica și pune pe orbită greutatea utilă de ordinul miilor de kilograme-forță. Ceea ce e uimește de asemenea în splendida realizare recentă, este perfecțiunea pe care a atins-o automatică și telemecanica în Uniunea Sovietică. Aceasta a permis ca chiar și ultima treaptă a rachetei să poată fi teledirijată pînă la distanțe enorme de ordinul sutelor de mii de kilometri și să se corecteze traiectoria acesteia pentru obținerea

A Punctul de pornire al rachetei
B Punctul de decuplare al motorului rachetei
V_p Viteza de lansare
P Sensul mișcării Pămîntului în jurul Soarelui
L Sensul mișcării Lunii în jurul Pămîntului.

elementelor finale care să asigure atingerea țintei.

Distanța Pămînt-Lună a fost parcursă. Aceasta înseamnă de fapt soluționarea unei probleme mult mai dificile decît problema revenirii de pe Lună pe Pămînt. Datorită faptului că accelerația forței de atracție lunare este mult mai mică decît cea pămîntescă, părăsirea Lunii se poate face plecînd cu rachete mult mai mici. O eventuală transportare în Lună a unor părți de rachete ca încărcătură utilă a unor rachete puternice care pleacă de pe Pămînt și o asamblare a acestora pe Lună, rezolvă problema părăsirii acesteia. Mult mai dificilă este însă problema aterizării rachetei pe Lună. Pentru soluționarea acestei probleme, o cale indicată de oamenii de știință ar consta în transformarea rachetei respective mai întîi într-un satelit artificial al Pămîntului la mică înălțime, și care prin frecarea cu aerul să-și frîneze continuu mișcarea pierzînd din viteză și coborînd spre suprafața Pămîntului cu ajutorul unei parașute. O seamă de cal-

cule arată că dacă racheta ar reveni de pe Lună cu o viteză de 11 km/s și ar atinge atmosfera tangențial la înălțimea de 82 de km față de Pămînt, ea s-ar roti în jurul Pămîntului pînă la cădere timp de 9 zile, dacă atmosfera ar fi atinsă tangențial la 67 de km înălțime, durata de transformare în satelit al Pămîntului ar fi de numai 10 ore. O problemă importantă în acest caz este asigurarea unghiului de incidență al rachetei cu atmosfera, care trebuie să fie asigurat cu o precizie de pînă la 0,010.

Toate aceste probleme legate de zborul spre Lună și înapoi și-au găsit și-și vor găsi fără îndoială o soluționare exactă din partea oamenilor de știință.

Știința sovietică a deschis perspectiva luminoasă a pășirii spre cucerirea pas cu pas a secretelor universului. În același timp, recenta realizare sovietică constituie un minunat exemplu de chemare la întrecere pașnică și la o colaborare rodnică între popoare.

ing. M. N. Dorobanțu

Secera și ciocanul în împărăția lunară

(urmăre din pag. 3-a)

abia cea mai mică parte dintre treptele și cantitățile mult mai mari de combustibil, e ca un vîrf de creion față de ansamblul creionului, care-i de ordinul a zeci de tone, dacă nu mai mult. Inchipuți-vă prima treaptă, probabil cea mai grea, căzînd greoaie după ce și-a făcut datoria, inchipuți-vă viteza accelerată a celorlalte, și din nou alte accelerații, tot mai mari, apoi teleghidajul, pînă la momentul cînd se desprinde fașonul cu secera și ciocanul.

Inchipuți-vă toate astea, și veți avea — desigur rudimentar — și o imagine a mersului umanității, din ce în ce mai rapid, cu fiecare treaptă căzînd pe rînd, după ce și-a făcut datoria, cu treapta cea mai înaltă de pînă acum, la al cărei zbor avem bucuria și mîndria de a fi tot mai mulți părtași. Au trecut zeci și zeci de mii de ani, o viteză de melc, pînă ce, încetul cu încetul, pe neobservate, oamenii au descoperit unelta și focul. A căzut treapta comunei primitive și cu viteză accelerată oamenii sclavagismului au făcut piramidele și tabelele care calculează distanțele și mișcările cerești.

După numai sute și sute de ani, altă treaptă, apoi după numai 128 de ani ai epocii „regelui

abur” și capitalismului, Octombrie inaugurează accelerația maximă cunoscută pînă acum. Descoperirea focului — mii de ani, pe neobservate; atingerea Lunii — vreo opt minute dramatice în care motoarele străpung fortificațiile atmosferei și gravitației, apoi o alunecare în vid și atingerea țintei colosal de îndepărtate. Columb călătorește 33 de zile pe un ocean nesigur pentru a descoperi ceea ce el credea că este India; racheta merge „la sigur”, teleghidată, și de pe un corp în mișcare, peste spații colosale, atinge alt corp în mișcare, cu o precizie de secunde. Acesta este mersul științei și al societății înseși — din ce în ce mai repede, mai precis, mai planificat. De la cal pînă la motor — mii de ani. De la motor pînă la zbor — sute. De la zbor pînă la învingerea barierei sunetului — zeci. De la prima viteză cosmică — a sputnikului — pînă la a doua viteză cosmică — a „lunik”-ului — mai puțin de doi ani, (și e vorba aci de o întreagă epocă în știință!) Aceasta e legea evoluției accelerate, căreia Engels nu s-a sînt să-i dea o frumoasă expresie matematică, numind-o „legea accelerației proporționale cu pătratul distanței în timp de la punctul de plecare...” și care a căpătat o propulsie ne-

cunoscută pînă acum abia atunci cînd mersul înainte al oamenilor n-a mai fost încetinit de ghiuleaua atașată de picior a orîndurilor exploatare și credințelor înapoiate. Desigur însă, asta — adică atingerea Lunii, și toate celelalte — se petrece abia în primele decenii ale întrecerii între socialismul născut în secolul XX și vechiul capitalism; nu decenii, ci ani, și în primul rînd anii septenarului ne vor face să asistăm la realizări și mai accelerate, în înfrîntul macrocosmului și al nucleului atomic, și în realitățile nemijlocite ale nivelului de trai.

Iată de ce atingerea Lunii a mărit mîndria de a fi om și de a trăi în această epocă; ea a accelerat puterea de pătrundere a sentimentului că azi, cînd tehnica omenească are forța colosală de a atinge și Luna de pe cer, războiul a devenit o absurditate și o calamitate mai mare decît oricînd, care nu are ce căuta pe această planetă, „mama noastră a tuturor”, cum spunea tovarășul Nikita Hrușciov la aterizarea pe solul Americii.

Specia care a atins Luna nu mai are ce căuta în întinericul adăposturilor subterane. Două trepte zboară azi simultan în viața socială a Pămîntului: una veche și una nouă, capitalismul și socialismul. Ele n-au voie să

se ciocnească, pentru că pe ele se află întreaga omenire. Ele trebuie să coexiste, să se întrezăcă pașnic în cucerirea înălțimilor tratului și civilizației omenestii.

Acesta este sensul caldului și convingătorului mesaj pe care l-a adus conducătorul sovietic pe pămîntul Americii. Niciodată nu a avut acest mesaj un asemenea răsunset: forțele care sînt de partea păcii, mișcarea mondială în favoarea coexistenței pașnice, s-au ridicat la o înălțime necunoscută pînă acum; partizanii păcii nu mai sînt, ca în vremurile îndepărtate, utopiști și „lunatici”, ci oamenii realiști ai zilelor noastre.

Dacă atîtea lucruri imposibile au devenit posibile, va trebui ca și calamitatea „de neînlăturat” a acestei planete — războiul — să părăsească terenul în fața gigantelor forțe materiale și spirituale care stau de partea păcii. Înălturarea războiului, această imposibilitate a devenit posibilă în noile condiții create în lume, așa cum arăta Congresul XXI al P.C.U.S. Iar posibilitatea va trebui cucerită, supusă, justificată, prin munca și energia locuitorilor Pămîntului.

Sergiu Fărcășan

Cum va zbura nava cosmică interstelară

Indrăznețul vis al omului de a se avânta spre spațiul cosmic, pe care a început să-l străbată mai întâi cu ajutorul undelor electromagnetice și apoi trimițând în el rachete și sateliți artificiali ai Pământului și Soarelui are din ce în ce mai multe șanse de a se realiza.

Dar pentru ca o navă cosmică să poată zbura dincolo de limitele sistemului solar, ea trebuie să se deplaseze cu o viteză apropiată de aceea a luminii, adică de circa 300 de mii kilometri pe secundă, străbătând într-o oră uriașă distanță de 1.080.000.000 de km.

Spațiul cosmic este un imens rezervor de energie. Rezerva de energie pe care o cuprinde nu provine numai din radiații, ci se datorește și gravitației universale, cîmpurilor de forțe electrice și magnetice. Deocamdată, însă, aceste uriașe cîmpuri sînt insuficient studiate.

În giganticele cîmpuri electromagnetice cosmice, similare unui uriaș accelerator de particole elementare, particolele cu o sarcină electrică formează razele cosmice, care ajung la o viteză apropiată de aceea a luminii, conținînd energii uriașe. Cum pot să fie utilizate energiile acestor cîmpuri electromagnetice cosmice pentru zborul dirijat al unei nave interstelare?

O astfel de navă cosmică ar trebui să aibă pe bord două acceleratoare de particole elementare, similare celor construite în ultimul timp în laboratoarele de fizică nucleară, unul pentru accelerarea și ejectarea de particole cu sarcină electrică pozitivă, iar celălalt pentru accelerarea electronilor cu sarcină negativă.

Intr-un articol recent publicat în „Komsomolskaia Pravda” profesorul Gurgui Babat arată că navei interstelare nu i se va putea imprima o astfel de viteză decît dacă actualul jet de gaze produs în reactor și servind pentru propulsie va fi înlocuit printr-un flux de cuante formate din „particule elementare” ale unei radiații electromagnetice.

O seamă de oameni de știință sînt de părere, și unele proiecte și prevăd ca, pe lângă existența pe nava cosmică a unor rezerve de combustibili necesari formării jetului reactiv pentru obținerea unei accelerații suplimentare, să se folosească și radiația solară, cuantele de lumină vizibilă, fotonii concentrați cu ajutorul unor oglinzi și transformați în energie calorică, mecanică sau electrică. După cum se știe, lucrările academicianului I. Kurceatov și ale altor savanți sovietici, au demonstrat că există posibilitatea transformării directe a enormelor energii rezultate din reacțiile termonucleare în energie electrică. S-a calculat că o accelerație constantă de un gram pe secundă este suficientă pentru ca o navă cosmică să ajungă într-o zi și jumătate în planeta Venus, în două zile pînă în Marte și în două zile și un sfert pînă în Mercur.

Dar cum să fie utilizată practic această energie din spațiul cosmic, dat fiind că proiectele de nave interstelare erau concepute ca avînd la bord întreaga încărcătură de energie necesară propulsiei?

Din calcule rezultă că este mult mai rațional să se folosească un flux de cuante-radio, spațiul cosmic fiind infinit, fo-

losirea unui flux de cuante-radio din energia cîmpurilor electromagnetice ale întinderilor interstelare permite o accelerare îndelungată a navei cosmice la viteze apropiate de aceea a luminii.

După cum arată profesorul Babat, în viitor se vor realiza probabil agregate cu greutate și dimensiuni corespunzătoare producerii unor cîmpuri electrice și magnetice spre a imprima fluxului de cuante de unde-radio viteza de ejecție necesară propulsiei reactive.

Acest lucru este extrem de important, deoarece actualii electromagneți în funcțiune la acceleratorii de particole cîntăresc zeci de tone, ceea ce face ca utilizarea lor să fie practic imposibilă.

Nava astrală cuantică nu va putea fi asamblată pe Pământ, ci pe niște sateliți aflați în afara orbitei terestre, deoarece motorul ei nu ar putea fi pus în funcțiune în apropierea globului terestru, întrucît fluxul electromagnetic de unde este animat de energii alit de mari, încît s-ar putea aprinde și carboniza instantaneu suprafața unui întreg continent. Energia degajată ar fi așa de mare încît s-ar fiarbă apa oceanelor, îndepărtînd și o mare parte a atmosferei globului pămîntesc. Se știe, de altfel, că și la posturile de radar tridimensionale, bătînd pînă la 5.000 de kilometri, fluxul de unde este așa de puternic în dreptul ecranelor parabolice încît la o distanță de 100 de metri ar putea carboniza un om.

Cum ar putea toluși decola o astfel de navă cosmică?

Profesorul Babat arată că o asemenea navă astrală trebuie construită, lansată și înscrisă într-o orbită aflată în principiu la o depărtare suficient de mare de Pământ sau de alte corpuri cerești masive, spre a le feri de efectele nocive ce le-ar produce.

Deci spațiul cosmic constituie nu numai calea spre lumi îndepărtate, ci formează el însuși o lume plină de rezerve de energie neatîns încă.

Experiența savanților sovietici cu racheta cosmică lansată la 12 septembrie și care a atins suprafața Lunei este un mare pas înainte făcut spre a pătrunde mai adînc secretele forțelor cosmice, supunîndu-le voinței omului.

ing. D. C. Trăușanu
conf. univ.

Multe vase au plecat în prima cursă sub privirile atente ale constructorilor navali din Leningrad. Dar niciodată evenimentul lansării n-a fost așteptat cu atîta emoție ca în ziua de 12 septembrie, dată memorabilă în istoria navigației. În ziua aceasta a fost lansat la apă spărgătorul atomic „Lenin”.

Dis-de-dimineață, o mulțime imensă de oameni se adunase lângă imensul spărgător care se profila masiv în lumina incertă a zorilor. Erau de față constructori navali, marinari, oaspeți din alte orașe. Mulți se mulțumiseră cu un colțșor pe acoperișurile clădirilor înconjurătoare. Curioșii se urcaseră pînă și pe punțile celor două petroliere „Odesa” și „Essentuki” care se construiesc în apropiere.

„Constructorii au trăit clipe de neuit. Munca titanică a fost dusă la bun sfîrșit. Nava neobișnuită, la construirea căreia au luat parte aproximativ șapte sute de întreprinderi din țară, este gata de plecare în prima cursă. N-a fost

transportau pe navă piese de sute de tone și îi fac acum un ultim serviciu: în aer se leagă scaune, lăzi, scări.

Pe vas răsună comanda prin radio: „Cel care nu fac parte din echipaj sint rugați să părăsească puntea”. Toți își privesc cu nerăbdare ceasurile. Este ora zece dimineața. Clipa aceasta se va întipări pentru totdeauna în mintea celor prezenți.

Difuzoarele răspindesc peste mulțimea fremătătoare cuvintele căpitanului spărgătorului, Pavel Akimovič Ponomariov: „Urăm muncitorilor și inginerilor, întregului colectiv al șantierului, mult succes. Vă mulțumim din inimă! Ca răspuns, de pe țarm răsună un „Ura” prelung.

Remorcherele se urnesc, paramele se întind trosnînd și vasul se pune în mișcare. Răsună un tunet de aplauze. Pescărușii albi țîșnesc speriați în sus, apoi coboară și se rotesc în jurul spărgătorului. Și lor, bunilor vestitori ai păcii, le place această navă pașnică.

Distanța dintre țarm și bordul navei crește mereu, mișcarea se înteește. Și deodată, me-

Lîngă „AURORA”...

de loc ușor pînă să ajungă aici. Căci spărgătorul marchează o etapă de răsruce în dezvoltarea tehnicii construcției navale mondiale. El este un exemplu minunat de folosire a energiei atomice în scopuri pașnice.

Cu toate că construcția spărgătorului reprezintă o experiență nouă, toate lucrările au fost îndeplinite înainte de termen. Manevrele de acostare au dovedit că leningrădenii și colegii lor din celelalte orașe și-au îndeplinit sarcina cu succes. Iar cît de greu a fost această sarcină reiese limpede chiar și numai din următorul exemplu: pe vas a fost necesar să se efectueze atîtea lucrări de instalații electrice cîte se fac de obicei pe douăzeci de petroliere mari, luate la un loc.

Leningrădenii au muncit cu entuziasm la construirea spărgătorului. În zilele însuflețite ale întrecerii, pentru realizarea cu succes a acestei sarcini importante trasate de patrie, brigada de montori condusă de Vladimir Rijikov a cucerit titlul de onoare de brigadă a muncii comuniste. Numele comuniștilor P. Arțișarov, K. Veraxo, V. Muginov sint roșite cu mîndrie și respect. Ei au dat numeroase exemple de muncă inspirată.

„Ultimele clipe înainte de lansare. Remorcherele puternice care vor trage vasul sint gata. Uriașele macarale care pînă nu demult

aruncă o punte spre o altă epocă și epoca evenimentelor din Octombrie petrecute aici, la Petrograd. Atunci, cu aproape 42 de ani în urmă, de pe același șantier al Amiralității a pornit lin pe apă, după, o reparație capitală, crucișătorul „Aurora”. S-a îndreptat în sus, pe Neva, pentru a-și lua locul lîngă podul Nikolai, spre a deveni simbolul lumii noi.

Între aceste două evenimente există o legătură directă. Căci dacă n-ar fi fost înfăptuită Marea Revoluție Socialistă, țara noastră ar fi rămas la fel de înapoiată, s-ar fi zbatut în aceeași mizerie, în același întuneric, la chere-mul capitalului străin. Dar poporul și-a luat soarta în propriile sale mîini, și primul spărgător atomic din lume ridică ancora în apropierea obeliscului de granit pe care sint săpate cuvintele: „...De aici, la 25 octombrie crucișătorul „Aurora” a vestit cu bubuitul tunurilor sale începutul erei noi — era Marii Revoluții Socialiste”.

Silueta măreață a spărgătorului i-a impresionat chiar și pe leningrădenii obișnuiți cu toate tipurile de construcții navale. După cum era și de așteptat, pe cheiul Nevei au venit mai întii copii, omniprezenți. După ei — adulții. Cheiul imens este plin pînă la refuz. Oamenii privesc cu incintare nava. Din fiecare privire, din fiecare cuvînt străbate mîndria pentru patria noastră, pentru savanții ei talentați, pentru inginerii și muncitorii care au creat această minune a tehnicii moderne. Și nu-i întimplător faptul că această navă acționată pe bază de energie atomică, a pornit în prima ei cursă în ajunul unui eveniment de importanță istorică — vizita tov. N. S. Hrușcirov în Statele Unite ale Americii. Spărgătorul atomic este încă o dovadă a dragostei de pace care însuflețește poporul nostru.

„Azi, primul schimb și-a început activitatea pe vas. Pe bord se află și un mare grup de muncitori ai șantierului naval. Ei vor verifica, împreună cu marinarii, calitățile de navigație ale navei. Printre ei se află și constructorul principal al spărgătorului, Vladimir Ivanovič Cersneakov.

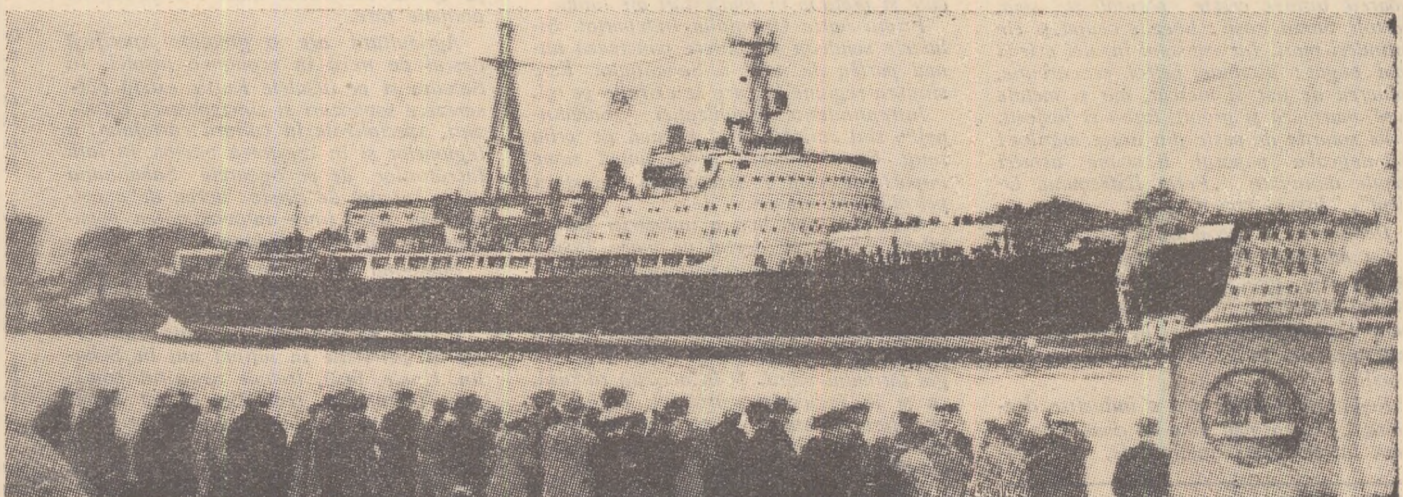
— Reactoarele atomice funcționează excelent și declară el. În timpul experimentării, oamenii noștri de știință au tras multe învățăminte utile pentru dezvoltarea tehnicii atomice și lărgirea posibilităților de folosire a energiei atomice în scopuri pașnice.

Spărgătorul va rămîne cîteva zile în apele plumburii ale Nevei. Apoi va porni pe mare, unde va trebui să treacă un nou examen: în cercarea calităților sale de navigație.

N. Bahtiukov

„Zborul fără precedent al rachetei sovietice spre Lună și punerea în funcțiune a spărgătorului de gheață atomic „Lenin” constituie o mărturie grațioasă a faptului că poporul nostru creează cu succes baza tehnico-materială a societății comuniste”.

N. S. HRUȘCIOV

Spărgătorul de gheață atomic „Lenin”

POST SCRIPTUM LA UN REPORTAJ DIN „LE MONDE“

Depart, în Extremul Orient sovietic, dincolo de necșirșite păduri și de lanțuri muntoase, se întind apele Baikalului. Multe legende au fost închinat acestui lac uriaș cit o mare, iar basmele pline de poezie povestesc despre mindra sa fiică, Angara, care și-a părăsit bătrînul tată pentru a-și lega viața de cea a iubitului ei Enisei.

Studierea sistematică a acestui lac n-a început decît către anii treizeci ai secolului nostru, odată cu crearea Stației limnologice a Baikalului de pe lângă Academia de Științe a U.R.S.S., instalată în orașul Listvenicinoie. Cercetările întreprinse aici au demonstrat că Baikalul conține un debit de apă mai mare decît al mării Caspice, că este lacul cel mai adînc din lume (1.741 metri) și că o mare parte dintre animalele și plantele ce trăiesc în apele lui aparțin unor specii unice. Putem cita ca exemple focile și nișetrul de apă dulce, sau micul pește Golomianka, ciudat locuitor al marilor adîncuri, a cărui grăsimă este foarte apreciată de medicina chineză.

La început, stațiunea limnologică nu reprezenta decît un mic detașament de cercetători entuziaști, în frunte cu Gleb Vereșciaghin. Ea nu ocupa pe atunci decît câteva căsuțe. Dar anii au trecut, cercetările efectuate de această stațiune au luat amploare iar locul vechii generații a oamenilor de știință l-a luat tineretul.

Cutreierînd întreaga Uniune Sovietică pe urmele lui Mihail Strogoff, eroul lui Jules Verne, Michel Tatu, trimisul special al ziarului „Le Monde“ a ajuns și în stațiunea Baikalului. Se aștepta să găsească aici un ținut sălbatic, pustiu. A întîlnit oameni simpli și curajoși, majoritatea femei, care luptă împotriva capriciilor acestui lac curios. Ziaristul a fost desigur foarte surprins de cele văzute în această stațiune și își încheie reportajul astfel: „Primiirea călduroasă pe care mi-au făcut-o, simplitatea raporturilor și desăvîrșita lor modestie, creează în jurul acestor oameni o atmosferă de o rară simpatie. Dacă regimul are vreo legătură

cu aceasta, atunci este vorba despre „un nou tip de oameni“.

Putem mulțumi ziaristului pentru înalta sa apreciere. Regretăm însă că n-a găsit de cuviință să pomenească măcar un singur cuvînt despre colaboratoarele stațiunii, cu toate că ele suportă cu același curaj ca și bărbații toate greutățile pe care le impun cercetările științifice în această regiune.

În stațiune lucrează specialiste în numeroase domenii ale științei. Femei-biologi studiază fauna originală a Baikalului, hidrologii cercetează curenții, fizicienii se ocupă de fenomenele termice și de radiația solară, glaciologii de particularitățile ghețurilor lacului iar hidrochimistele de compoziția chimică a apei, în timp ce geomorfologii explorează fundul lacului. ...Cercetătorii și cercetătoarele stațiunii sînt cu toții animați de o singură dorință: să dezlege nenumăratele enigme ale lacului, să smulgă zeului Burhan, legendarul stăpîn al Baikalului, cele mai ascunse taine și să le facă cunoscute poporului.

Și acum să facem cunoștință cu cîteva dintre cercetătoarele stațiunii. Desigur, ele nu sînt somități științifice, ci modeste colaboratoare devotate cu trup și suflet muncii lor. Margarita Bekman este autoarea mai multor lucrări despre uimitoarele crustacee ale Baikalului. În orice anotimp ea străbate lacul în lung și-n lat cu vedetele, coboară plase în adîncurile lacului pentru a-i cerceta planctonul zoologic.

Dacă e să ținem seama de vechime, trebuie citată în primul rînd Alexandra Bazikalova, veterana stațiunii, care lucrează aici de peste un sfert de veac. Aici la Listvenicinoie și-a scris teza de candidat în științe, aici a elaborat o mare lucrare științifică editată de Academia de Științe a U.R.S.S. Alexandra Bazikalova este o autoritate în domeniul nutriției peștilor.

Înfruntînd primejdiile, în zilele cînd gheața plesnește sub pași iar pe suprafața netedă și închisă a lacului se formează crăpături ce-ți dau fiori, Galina Patrikeeva cufundă la mari adîncimi niște unelte speciale care pescuiesc de pe fundul

lacului diferite specii de viețuitoare. Mulți savanți se înclină în fața voinței și tenacității acestei colaboratoare științifice. În această muncă dificilă o ajută o tinără absolventă a facultății de geografie a Universității din Moscova, Liudmila Baruzdina, care lucrează în stațiune de anul trecut.

Olga Kojova, candidată în științe biologice, este fiica unui savant care s-a făcut cunoscut prin studiile sale despre Baikal. Ea studiază fitoplanctonul — algele minuscule a căror fertili-

tațiune Baikalului? Iată una din metodele cele mai frecvente: de pe bordul unei vedete se lansează flotoare, urmînd apoi deplasarea lor „în voia valurilor“. Se întîmplă adesea ca asupra micii vedete să se abată furtuna iar flotoarele să fie împrăștiate în cele mai diferite direcții. Atunci încep cercetări dificile și primejdioase prin ceața deasă, în timp ce în jur totul se clatină amețitor iar puntea vedetei se acoperă cu gheață. În astfel de condiții grele își efectuează

ceastă problemă. Tatiana a absolvit facultatea de fizică a Universității din Moscova. Mîinile ei abile creează cele mai fine aparate, care permit să se măsoare cu cea mai mare precizie radiațiile solare, viteza curenților și variațiile presiunii atmosferice.

Dacă aveți prilejul să stați de vorbă cu pescarii de prin partea locului nu se poate să nu aflați despre o altă colaboratoare a stațiunii — Biruta Riekstînș. Cu toate că e foarte tînără, ea a și reușit să-și cucerească stîmă tuturor. Biruta noastră este ihtiolog. Domeniul ei de observații îl constituie împărțirea peștilor lacului, iar părerea ei sînt foarte apreciate de colectivul stațiunii.

Nina Verbolova și Ana Meșceriakova lucrează în laboratoarele de chimie, unde determină compoziția chimică a gheții, apei și noroiului. Ele întreprind lungi călătorii, străbătînd sute de kilometri cu automobilul pentru a lua probe la diferite adîncimi, pentru a măsura grosimea gheții, viteza vîntului și a curenților, temperatura aerului și a apei, pentru a aduna datele statistice indispensabile generalizărilor științifice.

Aceste femei modeste dau în fiecare zi dovadă de un adevărat eroism, îndeosebi în zilele de primăvară cînd lucrează pe crusta înșelătoare a ghețurilor, sau pe puntea înghețată a vaselor, care lunecă la fiecare pas.

Cu toate greutățile, lacul exercită un adevărat miraj asupra cercetătorilor, atrăgîndu-i prin inaccesibilitatea și frumusețea lui. Stația limnologică a Baikalului e în plină dezvoltare. În scurtă vreme laboratoarele ei se vor muta în noile clădiri, unde se află instalații perfecționate. Printr-o muncă tenace și perseverentă, înfruntînd neprevăzutul și nenumărate primejdii, colaboratoarele stațiunii noastre, alături de soții și colegii lor, dezvăluie tainele naturii marelui lac. Datorită lor, pe harta Baikalului rămîm din ce în ce mai puține pete albe.

G. Cerniaev

colaborator al stațiunii limnologice a Baikalului

Cercetătoarea științifică Galina Popovskaia

tate influențează asupra faunei piscicole a lacului. Olga lucrează împreună cu aspiranta Galina Popovskaia. În lunile de iarnă, Galina colindă cu automobilul împrejurimile Baikalului, unde nu îndrăznesc să se aventureze nici cei mai temerari șoferi. Laborantele Malțeva și Varlakova dau dovadă de tot altă curaj, ajutînd-o pe Popovskaia să adune și să trateze probele.

Știți cum se studiază curenții

cercetările Vera Kratova, absolventă a Universității din Leninigrad.

Ipotezele savanților în privința naturii Baikalului sînt verificate prin observațiile stațiunii. Dar cu fiecare an, metodele de control și aparatele devin din ce în ce mai complexe, mai perfecționate. De aceea nu sînt rare cazurile cînd colaboratorii stațiunii au nevoie de ajutorul unui inginer. De curînd, venirea Tatiane Zvonkova a rezolvat a-

SAHALIN — perla Orientului

Depart de Europa, lângă țărîmurile răsăritene ale Asiei, se află o insulă care se întinde longitudinal pe aproape o mie de kilometri. Apele vesnic înmuntatului gol al Tatarilor, ale posomorîtei mări Ohotsk și ale mării Japoniei o prind într-un uriaș briu fluid.

Insula e originală, as zice unică în felul ei. Pe munții acoperiți de păduri uimitoare, alături de pinul nordic ori de brad întîlnești arbori de plută și lămii. În nord, în taigă vînătorii vinează soboli și veverițe, hermine și vulpi. Pe ogoarele întinse crește porumb și soia, cartofi, varză, roșii; livezile ocupă și ele întînderi mari. Iar subsolul insulei este și mai bogat: ascunde petrol și cărbune, minereu de fier și mercur, aur și metale rare, marmură și granit, turbă și fosforit. Apoi soiurile de pește din apele marilor! Nu degeaba poporul îi spune acestei insule minunate „Perla Extremului Orient“, „Insula comorilor“.

Denumirea ei geografică este Sahalin.

Cu adevărat cea mai mare bogăție a insulei sînt, însă, oamenii. Ei au transformat Sahalinul și insulele Kurile în mari regiuni industriale, în avantposturi puternice ale țării sovietelor la Oceanul Pacific.

Regiunea Sahalin are o industrie dezvoltată. În cele mai bine de două sute de mari întreprinderi industriale, de con-

strucție, transport feroviar și maritim muncesc aproximativ 160.000 de oameni.

Principalele ramuri ale economiei Sahalinului sînt industria petroliferă, carboniferă, piscicolă, forestieră, de hîrtie și celuloză. Producția lor trece nu numai de hotarele regiunii, ci și de acelea ale țării.

Sahalinul exportă petrol în Republica Populară Chineză și Japonia. În cursul acestui an, Japonia va mai importa de asemenea cărbuni și lemn. Produsele combinațiilor de hîrtie și celuloză sînt cunoscute și prețuite în multe țări ale lumii.

Priviți harta Orientului Îndepărtat. Situațiile sondelor petrolifere punctează numai partea de nord a Sahalinului. Este singura regiune în care se extrage pe rol. Întreprinderile organizației „Sahalinneft“ sînt utilizate cu o tehnică de prim rang. Statul sovietic alocă anual sume importante pentru dezvoltarea industriei petrolifere a insulei.

Greutatea specifică a industriei carbonifere este și ea destul de mare. Insula se sprijină parțial pe o pardoseală de cărbuni. Minele sînt răsîndite pe tot pămîntul aspru al Sahalinului: în desășurile din taigă, pe dealurile ca niște cușme conice, în vălele rîurilor și chiar de-a lungul țărmului mării. Și în această ramură, ca și în industria petrolului, mijloacele primitive, străvechi de extracție a cărbunelui au fost înlocuite de tehnica modernă, cu mare productivitate.

Două treimi din suprafața insulei sînt acoperite cu păduri. Soiurile de copaci sînt extrem de diverse: zade și brazi de

A'an, brazi de Sahalin și mesteceni. Stejarul mongol crește în bună vecinătate cu lianele și lămii. Există și un soi local de vișin, iar strugurii se coc la căldura zgîrcită a soarelui.

Industria piscicolă a Sahalinului dă o șeptime din cantitatea totală de pește a Uniunii Sovietice și un sfert din producția mondială de conserve de crabi.

În vecinătatea Sahalinului, pe insula Focilor, există mari colonii de urși de mare. Este una din cele trei regiuni de pe globul pămîntesc unde trăiesc aceste animale rare.

Agricoltura are o greutate specifică destul de mică în economia insulei. În Sahalin și pe insulele Kurile există optsprezece sohozuri și cincisprezece colhozuri, specializate în cultura cartofului, a legumelor și în creșterea vitelor. În fața lucrătorilor de pe ogoarele Sahalinului stă o sarcină de cînst: aceea de a asigura în scurt timp aprovizionarea populației cu cartofi și legume.

Sahalinul are multe colhozuri de pescari, ferme de animale cu blană scumpă, un soșhoz specializat în creșterea renilor.

E greu să amintim de toate transformările petrecute în ultimii ani în Sahalin. Unele, însă, trebuie neapărat pomenite. Înainte de revoluție, în tot Sahalinul existau numai cinci școli primare, în care învățau doar 220 de elevi. Acum în insulă funcționează 567 de școli cu 108.000 de elevi. Cele peste 1.300 de cluburi, colțuri roșii și case de cultură, peste 480 de biblioteci, 372 de cinematografe,

sînt puternice focare de cultură. La Lujno-Sahalinsk funcționează două teatre, o filarmonică, muzee, un planetariu, o Casă a pionierilor, o școală de muzică, o universitate de cultură etc. Recent, a luat ființă un teatru popular. În cele patru instituții de învățămînt superior învață sute de studenți. Institutul de cercetări științifice complexe din Sahalinsk, al Academiei de Științe a U.R.S.S., desășoară o activitate intensă, multilaterală. În curînd va intra în funcțiune un post de televiziune.

În anii următori regiunea Sahalin se va dezvolta și mai mult, devenind de nerecunoscut. Să luăm, de pildă, industria. Pînă în 1965, producția industrială va crește de aproape două ori. Productivitatea muncii în industrie va spori cu 50 la sută, iar în construcții cu 60-65 la sută.

Noi sonde petrolifere își vor înscrie silueta în peisajul sever al insulei, căci septenul prevede ca extracția de petrol și de gaz să crească de două ori și jumătate. Pescarii vor „desșteli“ noi întînderi ale Oceanului Pacific, pentru a da țării și mai mult pește.

Aproximativ trei miliarde de ruble vor fi alocate pentru construcția de locuințe. Vor fi construite școli noi, grădinițe de copii, creșe, spitale.

Sub soarele generos al comunismului „perla Orientului“ capătă o strălucire nouă.

N. Titov

In înălțimi sînt pasări cu ochi
atît de vii
Încît fără de teamă privesc
oricînd la soare

PETRARCA

Înaltă, zveltă, cu părul mătăsoș, cu ochi mari albaștri-verzi, e ceea ce romancierii din secolul trecut numeau „o frumoșeț slavă”. Făptura aceasta gingașă și grațioasă, descinsă parcă de-a dreptul dintr-o pagină de Turgheniev, să îndeplinească munca de stewardesă pe bordul unui avion modern de pasageri?

Nedumerirea nu ține însă decît o clipă. Avionul abia a decolat, și iată că gingașa, suava făptură de adineauri, s-a transformat ca prin farmec într-o fată energică și hotărîtă. Dintr-o singură privire a văzut că pasagera de la locul 3 B nu e instalată destul de comod (o simplă epăsare pe un buton și fotoliul rabatabil capătă înclinație de sezlong); că tinărul de la 4 G e foarte grijuliu să nu-și șifoneze cumva pardesiul nou-nouț (surizînd, stewardesa îi întinde un umărș minuscul din sîrmă, care ia ca prin farmec dimensiunea necesară); că pe călătorul de alături îl incomodează servieta voluminoasă pe care n-a predat-o la bagaj („La destinație o veți primi intactă” — îl asigură ea, luînd-o s-o depună în compartimentul special); că vecinul său nu se descurcă la sistemul de ventilație („Așa e mai bine?”)...

Și iată-o acum trecînd din fotoliu în fotoliu cu brațul încărcat de ziare și reviste:

— Ce preferințe aveți? Publicații literare? Științifice? Sau poate doriți să frunziți o revistă ilustrată?

Profit de împrejurare pentru a afla cum o cheamă.

— Laura Gheorghievna...

— Laura?

Fata ride, amuzată de surpriza mea.

— Laura — ca în sonetele lui Francesco Petrarca (Pe Francesco îl pronunță Francesca).

Și adaugă pe un ton jumătate în glumă, jumătate în serios:

— În școală am suferit din pricina acestui nume... Îl găseam anacronic. Și apoi, gîndiți-vă: o singură Laura între atîtea Tatiane și Natașe!... Pînă cînd profesorul de literatură ne-a povestit că și tinărul Engels era un înflăcărat admirator al poetului aretin.

— Și d-ta cui datorezi acest nume... anacronic?

— Tatei. La mijloc e o poveste lungă...

— Și, desigur, interesantă.

— ...Pe care să nu-mi cereți să v-o povestesc, căci avionul va ajunge la destinație înainte ca eu să ajung la jumătatea ei.

Și cu un ris complice:

— Vedeți cită dreptate au criticii literari care pledează pentru genul scurt? E parcă mai aproape de spiritul epocii, de ritmul ei...

Stewardesa mă roagă s-o scuz și dispare pe ușa care dă în cabina de comandă de unde revine curînd cu un mănunchi de punguțe din celofan.

— Pentru stiloul dvs., explică ea, înmînd cîte una fiecărui călător. Din cauza altitudinii, cerneala din rezervor iese uneori afară și riscați să vă pătați haina...

Altimetrul de la bord arată că ne aflăm la 2.800 metri. E o dimineață splendidă, de toamnă timpurie, cu soare strălucitor și cu un cer de un albastru transparent, nepătat de nici un norișor. Dacă n-ar fi biziții harnic al motoarelor, am putea crede că ne aflăm pe o navă cu pinze, care se leagănă ușor, undeva în largul oceanului.

Laura și-a terminat rîndul și e iarăși pentru cîteva minute liberă.

— Și cum de ți-ai ales această meserie obositoare, Laura Gheorghievna?

Cu un gest de o cuceritoare feminitate stewardesa își îndreaptă o șuviță rebelă de pe frunte și-mi răspunde:

— În adolescență am visat și eu, fi-rește, să devin actriță. Ulanova a fost

pasiunea anilor mei tineri... Apoi am văzut „Învățătoarea din Șatrii” și m-am hotărît: voi fi învățătoare!

O pauză lungă, în care zbirniitul egal și monoton al motoarelor se aude parcă mai puternic decît pînă acum.

— ...Și chiar aș fi devenit, căci am absolvit anul trecut Institutul pedagogic din Minsk, dacă nu ar fi fost o împrejurare banală, dar care, după cum vedeți, a fost hotărîtoare pentru viitorul meu.

— Dacă nu sint prea indiscret...

Laura ride iar;

— Nu sinteți. Și apoi v-am prevenit că întîmplarea în sine nu are nimic extraordinar. Anul trecut, puțin înainte de examenele de absolvire, am zburat pentru prima dată cu avionul. În clipa cînd am zărit avionul desprinzîndu-se de pe sol, am simțit limpede: voi fi aviatoare...

— Și ce va fi dacă anul viitor vei avea prilejul să călătorești cu vaporul?

Stewardesa îmi iartă, generoasă, nuanța malițioasă a întrebării, la care dă un răspuns indirect:

— La început, toți au crezut că e ideea unei fete puțin cam exaltate... Și cei de-acasă, și prietenele... Dar s-au convins curînd că e vorba de cu totul altceva...

Pe fața acestei tinere de 23 de ani a apărut acum o expresie hotărîtă, care o face să pară mult mai în vîrstă.

— Am terminat cu examenele de absolvire, dar în loc să intru în învățămînt am intrat la „Aeroflot”. Pentru început lucrez ca stewardesă, dar asta-i numai începutul...

Și aproape șoptind, cu sfială:

— Prima filfiire a zborului meu spre înălțimi...

Am simțit că de aici încolo ar fi fost nepotrivit să continui cu întrebările. De altfel, coșurile fumegînde ale fabricilor ce începuseră a se zări în depărtare ves-teau că se apropie de clipa aterizării.

Victor Rusu

Scrisoare din Moscova

Toamnă timpurie

După o vară neobișnuit de călduroasă, toamna a venit puțin prea de timpuriu. De cîteva zile, cerul e acoperit. Ploi dese îi sîlesc pe moscoviți să arboreze impermeabilele și să se înarmeze cu umbrele.

„Sînt capriciile vremii, o să vedeți că are să fie iar frumos!” — afirmă optimiștii, surizînd răsădurilor de flori. Pesimiștii, însă, ridică din umeri și, aruncînd priviri sumbre spre cer și spre coroanele arborilor ce încep să îngălbenescă, dau buzna în magazine ca să se asigure de vestiminte calde.

Grădinarii se pun pe treabă

Nu cumva să credeți totuși că, odată sfîrșită vara, grădinarii își pot lua concediu prea îndelungate. Dimpotrivă, — ei devin în aceste zile cei mai ocupați oameni din Moscova. Căci toamna e anotimpul grădinarului. Oricine cutreieră străzile Moscovei îi vede la lucru.

O nouă grădină a fost sădită pe bulevardul Kutuzov, într-unul din cartierele vestice ale orașului; acum se lucrează la amenajarea noului Parc al Victoriei, care va împodobi intrarea în capitală. În strada Pavlovskaja, aproape de uzina Vladimir Ilici, case vechi au fost dărîmate ca să facă loc unui scuar. Au și fost plantați arborii, care dau o înfățișare veselă acestei părți a orașului. Acestea sînt numai două exemple din multe altele. În septembrie și octombrie vor fi plantați 120.000 de arbori și 800.000 de arbuști care vor încînta privirile moscovitilor. Conșierele în special se bucură, în acest

an, de o prețuire deosebită, lucru explicabil de altfel dat fiind că e vorba de arbori decorativi și pe deasupra și rezistenți la frig.

Pentru amatorii de teatru

Orice ar spune optimiștii, în oraș domnește o atmosferă autumnală, la care contribuie, și așezete teatrelor.

„Bolșoi Teatr”, care își inaugurează a 180-a stagiune, anunță montarea mai multor opere și balet de compozitori sovietici, printre care „Cetatea vulturului” de Babaiev, „Cîntecul pădurilor” după o năvelă a scriitoarei ucrainene Lessia Ukrainka și „Nikita Verșinin” de Șebalin. Se află, de asemenea, în repetiție „Război și pace” de Prokoșiev și „Kitej” de Rimski-Korsakov.

Pe scenele teatrelor dramatice noua stagiune va fi marcată de două date importante: a 90-a aniversare a nașterii lui Lenin și centenarul lui Cehov. Nu au fost încă anunțate programele consacrate acestor evenimente, dar se știe de pe-acum că Teatrul de artă din Moscova are în proiect montarea unei noi piese de Pogodin, al cărui personaj central va fi Lenin, ca și în cele două opere precedente reprezentate în stagiunile trecute: „Orologiul Kremlinului” și „A treia patetică”.

Centenarul Cehov va fi desigur sărbătorit de toate teatrele sovietice. Este însă firesc ca „Teatrul de Artă”, care-i, prin excelență, teatrul lui Cehov să deschidă cel dintîi seria manifestărilor. Credincios celebrei sale embleme, care figurează pe cortină și programe, M.H.A.T.-ul va prezenta cu acest prilej „Pescărușul” într-o nouă montare.

In parcul Gorki din Moscova

O altă trăsătură a acestei stagiuni o constituie adaptarea scenică a unor noi romane sovietice. „Teatrul de artă” și „Mossoviet”-ul se întrec să prezinte opera atît de dezbătută a Galinei Nikolaeva, „Bătălie în marș”. Teatrul Komsomolului va juca „Frații Erșov” de Kocetov, iar Teatrul Vahtangov „Pădurea rusească”, o piesă scrisă după romanul lui Leonid Leonov.

Nimeni nu plătește

Hotărît lucru: „subotnicele” din primăvară încep să-și dea

roadele, dacă judecăm după înfățișarea atrăgătoare a curților din Moscova, de arborii și răsădurile lor de flori. Într-unele din ele au fost instalate ecrane, în fața cărora se înșiră rînduri de bănci confortabile. În felul acesta, locatarii imobilului pot viziona, seara, diferite filme fără să se mai ostenească a se duce la cinematograful. Și nu e nevoie nici de bilet — intrarea e gratuită pentru toată lumea.

V. Ievleva

De la Vnukovo, aeroportul principal al Moscovei, pînă în inima capitalei sovietice, sînt 32 de kilometri. Mai întîi străbați vreo doi kilometri pe șoseaua de acces, apoi cotești la stînga, pe autostrada largă, care te duce drept spre Moscova. Pe la jumătatea drumului iei contact cu orașul. În stînga spîntecă cerul vârful ascuțit al noii clădiri a Universității de stat „M. V. Lomonosov”. Pe măsură ce te apropii, grandiosul ansamblu se conturează din ce în ce mai deslușit, dezvăluindu-și clădirile impunătoare, făcute să dureze o veșnicie.

Impresia de putere, trănicie și încredere îți-o întărește întreaga panoramă a clădirilor care au răsărit în apropierea universității. Este noul cartier de locuințe construit în partea de sud-vest a Moscovei, cunoscut sub numele de Novie Ceriomușki. El va cuprinde nu mai puțin de 900.000 de oameni!

Mai văzusem acest cartier, acum trei ani. M-a uimit atunci amploarea lucrărilor, pădurea de macarale-turn care își roleau brațele încărcate cu materiale de construcție. Acum, de o parte și de alta a șoselei se aliniază blocurile impunătoare. În interiorul cvartalelor s-au amenajat spații verzi, căile de acces spre locuințe sînt asfaltate, la balcoane au apărut flori. Pădurea de macarale însă n-a dispărut, ci s-a mutat doar din loc. Construcția uriașului cartier de locuințe continuă într-un ritm vertiginos.

În fața acestei priveriști, în care se înmănușează prezentul cu viitorul, îți vine în minte fără să vrei întrebarea: dacă asta se înîmplă numai într-un cartier al Moscovei, atunci ce trebuie să se întîmple pe cuprinsul întregii Uniuni Sovietice?

Primul răspuns la întrebare îl dau cifrele cuprinse în planul de șapte ani: în perioada 1959—1965 se vor construi în U.R.S.S. 650—660 milioane metri pătrați de suprafață locuibilă în orașe și așezări muncitorești, însumînd 15.000.000 de apartamente. Alte 7.000.000 de case se vor construi la sate.

Graul laconic al cifrelor nu este însă în stare să exprime pe deplin amploarea construcțiilor de locuințe ce se desfășoară în U.R.S.S. Pentru a fi mai explicit voi recurge la unele comparații.

Luat în ansamblu, fondul urban de locuințe prevăzut a se construi pînă în 1965 reprezintă mai mult decît s-a construit în întreaga Uniune Sovietică în perioada 1917—1959. Iar în Uniunea Sovietică s-a construit mult, enorm de mult, mai mult decît în orice țară capitalistă. E suficient numai să amintim că între 1926—1957 s-au construit în U.R.S.S. 564 de orașe noi și 169 de așezări de tip orașenesc. Suprafața locuibilă care se construiește acum în orașele sovietice este echivalentă cu 75 de orașe mari cit Leipzigul.

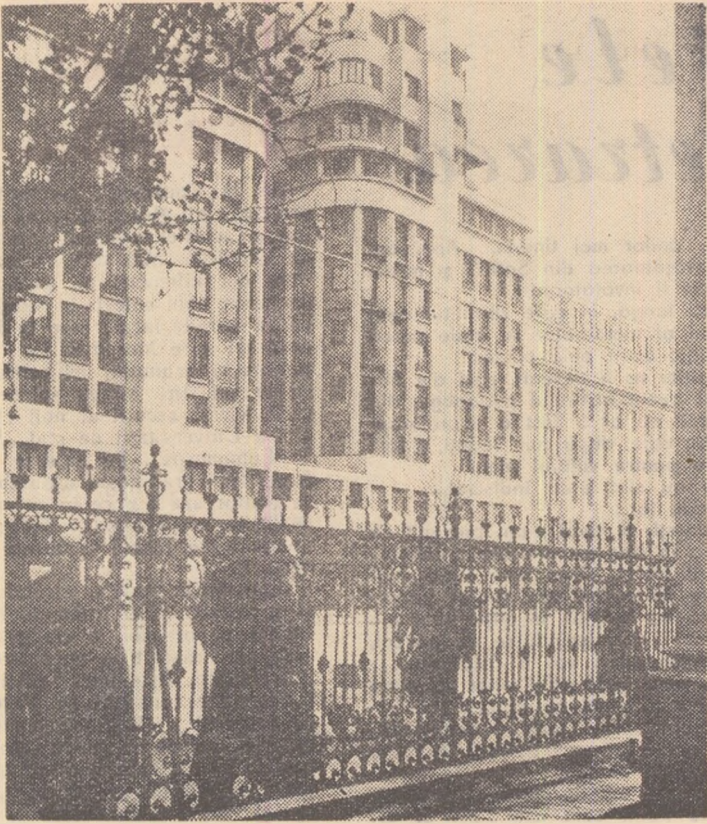
Nu mai la Moscova se vor construi în următorii șapte ani 20 de milioane metri pătrați de suprafață locuibilă, ceea ce echivalează cu volumul a două Moscove pre-revoluționare.

La toate acestea să adăogăm viteza cu care se înalță construcțiile. Blocuri impunătoare, de cite 10—15 etaje, cresc vîzînd cu ochii. Este rezultatul metodelor industriale de construire a caselor din elemente prefabricate. Una din ultimele noutăți în acest domeniu este casa din beton armat, fabricată ce combinat de construcții de locuințe din Moscova.

Pînă în șapte ani, 40 la sută din întreaga populație a Uniunii Sovietice va sărbători mutarea în locuințe noi. Potrivit Hotărîrii adoptată de Partidul Comunist și de Guvernul Sovietic în 1957, pînă în 1969 problema locuințelor va fi în U.R.S.S. pe deplin rezolvată.

V. Block

„Zarvă între fete”, de Iuri Miliutin

București. Bulevardul Magheru

BUCUREȘTI - văzut de prieteni...

Alături de bucureșteni, întreaga țară sărbătorește zilele acestea împlinirea a 500 de ani de la cea mai veche mențiune documentară despre existența sumpței noastre capitale. Dar Bucureștiul este îndrăgît nu numai de locuitorii lui, de cetățenii întregii țări, ci și de mulți oaspeți străini. La multiplele impresii ale vizitatorilor străini despre capitala patriei noastre consemnate de-a lungul veacurilor, s-au adăugat în ultimii ani impresii noi, proaspete, ale admiratorilor ei de peste hotare, căci Bucureștiul, renăscut în anii orînduirii populare, se bucură mai mult ca oricînd de admirația și aprecierea celor care-l cunosc.

Reproducem mai jos cîteva aprecieri ale vizitatorilor din ultimii ani ai capitalei noastre, aprecieri calde și sincere ale unor prieteni nedezminșiți, prietenii sovietici.

Am senzația stranie că mă aflu într-un oraș pe care-l văd pentru prima oară. Nu folosesc imagini gratuite. Ați făcut foarte multe. Ați construit și reconstruit într-un ritm demn de toată lauda. Dar ca și prima dată mă simt ca acasă. Ospitalitatea românească este proverbială. De altfel, în timpul care s-a scurs de la prima vizită, n-am rupt legăturile cu țara dv. Realizările, succesele dv. nu-mi sint străine. Le cunosc din presă, de la radio.

Eu, om străin, venit din altă țară, merg pe străzile Bucureștiului și nu mă mai satur admirînd copiii veseli care string la piept brăduțele și jucăriile primite în dar, perechile de tineri cu fețe luminate de fericire, oamenii vîrstnici grăbind spre casă unde îi așteaptă grijile plăcute ale pregătirilor de sărbătoare; și mă cuprind o căldură, o puternică senzație de tinerete. Pînă și teatrele, parcurile, monumentele, clădirile obișnuite sînt parcă altfel luminate, cu o lumină veselă, sărbătorească. Și totul este altfel decît a fost în ianuarie 1950, cînd am venit pentru prima oară în România.

GHEORGHII LEONIDZE
poet

În România n-am stat decît cîteva zile. Acestea au fost însă zile minunate. În rîstimpul acestei scurte călătorii prin Republica Populară Romînă am avut prilejul să vizitez interesantul Muzeu al satului din București, unde am putut cunoaște numeroase construcții, în cele mai diferite stiluri arhitectonice. În interiorul caselor țărănești de aici minunatele obiecte de artă aplicată redau atmosfera caracteristică a satului românesc. Vizitînd acest muzeu sub cerul liber poți cunoaște viața țărănului român, munca sa, îți apare tabloul dezvoltării culturii materiale a poporului. Iar atunci cînd la Institutul român de folclor audiezi minunatele înregistrări de muzică populară românească, ai revelația geniului poetic al acestui popor.

N. A. MIHAILOV
ministru Culturii al U.R.S.S.

Aș vrea să spun cîte ceva despre frumusețea orașului București. Fiindcă de obicei mă feresc să folosesc fraze bogate, mi-aș rezuma impresiile la două cuvinte: oraș-grădină. Și spun aceasta fără nici o exagerare. Bucureștiul pare într-adevăr o imensă grădină, minunat colorată acum de rugina toamnei.

ALEXEI MAREȘIEV
Erou al Uniunii Sovietice

Sînt de numai cîteva zile în București. Totuși, încă de pe acum vă pot încredința că am cules suficiente impresii și despre frumusețile Romînelor și despre hărnicia poporului ei. Am vizitat

Casa Scintei și am rămas impresionat de măreția acestui edificiu. Am vizitat de asemenea Galeria Națională de Artă și am trăit momente de neuitat admirînd pinzele lui Grigorescu, Andreescu și Aman, pictori de mare valoare. Artă dv. plastică vă face cinste.

G. A. TOVSTONOGOV
artist al poporului din R.S.F.S.R.

Trebuie să recunoaștem că Bucureștiul, capitala R.P.R., s-a dovedit a fi mult mai frumos decît ne-am închipuit noi. Minunatele bulevarde, piețe și parcuri, arhitectura frumoasă a orașului, fețele vesele ale locuitorilor săi, toate acestea au produs asupra noastră o impresie puternică. Am cunoscut oameni minunați, stăpîni ai acestui oraș frumos.

ALFONSAS BIELIAUSKAS
redactor-șef al revistei „Švituris”

Odată, la Moscova, am primit un dar din București — fotografii, minunate executate, ale interpretelor spectacolului „O chestiune personală”, precum și fotografii reprezentînd scene din piesă. Și iată-mă în București, unde am avut prilejul s-o văd pe Aura Buzescu — pe care o cunoașteam din fotografii, interpretînd cu profunzime și omeneză rolul instructorului de partid, jocul de un autentic dramatism al lui Marcel Anghelescu, care cu o seară înainte jucase în piesa „Ziaristi”. După spectacol ne-am întîlnit cu toții în jurul unei mese unde am avut plăcutul prilej de a mulțumi celor care au interpretat cu atîta măiestrie piesa mea.

Cu prilejul întîlnirilor avute cu artiștii teatrului „I. L. Caragiale” s-a vădit că aceleași sentimente ne însușeșesc pe toți: sîntem alături unii de alții în lupta pentru socialism, pentru o artă nouă, măreață, plină de îndrăzneală.

ALEXANDR STEIN
dramaturg

Am vizitat Centrul cinematografic Bufta și am rămas de-a dreptul uimit de această construcție monumentală. Cineăștii romîni trebuie să fie recunoscători statului pentru condițiile de lucru care le-au fost create.

A. M. ROOM
regizor

Am cercetat cu deosebit interes capitala Republicii Populare Romîne. Totul, începînd cu frumoasele construcții arhitectonice, cu animația vie, caracteristică marilor centre industriale, și pînă la cursul domol al Dimboviței și veselul dans „Perinița” — totul a pătruns adînc în inima noastră, pentru totdeauna. Dar lucrul cel mai scump pe care-l vom duce cu noi, este sentimentul de sinceră prietenie al poporului român, este căldura care ne-a însoțit pretutîndeni.

VACYS REIMERIS
poet lituanian

îndoiială că fiind piesa de debut, „Zarvă între fete” are toate calitățile de spontaneitate, prospețime și nouitate, dar și neajunsurile inerente începutului (lungimi, repetări inutile ș.a.). Pentru cuprinderea și aprecierea lui Miliutin, sigur că recenta premieră a teatrului bucureștean reprezintă o etapă depășită (a mai compus de atunci „Fericire neliniștită”, „Trembita”, „Prima dragoste”, „Sărutul Ceanitei”) compozitorul fiind — în urma noilor sale lucrări — unul dintre maeștrii genului contemporan sovietic.

Muzica lui Miliutin cucerește prin lirismul ei de o superioară inspirație melodică. Deși în această operetă autorul nu se impune pe deplin în latura cărămîne caracteristică, totuși în tabloul al treilea și în ariile sau ansamblurile de dragoste apar evidente calitățile de liric ale compozitorului. Mult aplează Iuri Miliutin în „Zarvă între fete” și la dansul rus pe care nu-l subliniază prea mult, spre a da o atmosferă muzicală cît mai apropiată de locul unde se petrece acțiunea.

Libretul, semnat de Mihail Halperin și Viktor Tipat. (bine tradus de Radu Costăchescu) s-a inspirat după piesa lui V. Krilov.

Proiectat cu trei veacuri în urmă, în Rusia țaristă, spectatorul se amuză copios la zarva pe care o stîrnea în tot cu-prinsul țării știrea că împăratul dorește să-și aleagă de soție o fată de nobil.

Dar dacă traducătorul și regizorul Nicușor Constantinescu au mai completat fericit originalul, dacă Nae Roman și George Groner și-au adăugat „cîrligele” de care nici un libretist nu scapă, totuși textul nu se ridică la înălțimea muzicală.

Cum acțiunea se petrece în veacul al XVII-lea și Teatrul de Stat de Operetă din București ne-a mai prezentat ani de-a rîndul „Akulina” de Kovner (o lucrare inspirată tot din trecutul îndepărtat al Rusiei), cum „Zarvă între fete” reprezintă o etapă depășită atît în

Teatrului de Operetă (din 12 lucrări, în repertoriul permanent figurează numai o singură lucrare sovietică — „Vint de libertate” — și aceea datînd de la fostul ansamblu de operetă al Teatrului Armatei!).

„Zarvă între fete” trebuie socotită ca o izbîndă pe linia interpretării. Este un spectacol în care întîlnești în roluri de răspundere o serie de tineri cîntăreți, promovați cu curaj de conducerea teatrului. Constanța Cimpeanu (în rolul titular feminin), Mugur Bogdan (în principalul motor comic al acțiunii), Ruxandra Argeșiu, Stefi Pirvulescu, Doina Ionescu — aproape toți debutanți de real talent, cu apariții valoroase în noua premieră — au contribuit alături de încercații George Groner, Maria Wauvrina, Nae Roman, Virginica Romanovski, Joni Buiacici (veritabili stîlpi ai comediei muzicale), Lia Turovski, Nicolae Țăranu, George Hazgan, Gabriel Gheorghiu, Emil Popescu, la reușita operei lui Miliutin. Dacă Nicolae Țăranu ar împrumuta mai mult lirism personajului, dacă orchestra ar acompaña mai în surdina și dacă dicțiunea în cînt ar constitui o preocupare de căpetenie la principalii soliști, credem că „Zarvă între fete” ar cîștiga substanțial ca nivel artistic. Comună ne-a părut coregrafia lui Vasile Marcu (mai ales în tabloul al treilea, monotonia acțiunii plătește tribut lipsei de fartezie a baletului). Remarcabil și în vizibil progres vocal s-a prezentat corul (maestru Costel Rădulescu). Conducerea muzicală a lui Mircea Ionescu s-a făcut remarcată prin vioiciunea permanentă a spectacolului și prin pătrunderea specificului genului.

Substanțiale în succesul operei sovietice rămîn scenografia lui Toni Gheorghiu și direcția de scenă a talentatului Nicușor Constantinescu. Primul mergînd pe linia unei maxime simplități și stilizări a decorului, al doilea subliniînd cu mult spirit valențele de satiră socială la adresa nobilimii. Echil-

Cîteva interpreți...

Sus: Virginica Romanovski și Mugur Bogdan.
Jos: Nae Roman, Constanța Cimpeanu și George Groner.

creația lui Miliutin, cît mai ales în opereta sovietică actuală, ne punem justificat întrebarea dacă nu ar fi fost cazul ca alegerea piesei în repertoriu să se fi îndreptat fie spre „Moscova-Ceremușki” a lui Dmitri Șostakovič, fie spre o altă operetă sovietică, mai apropiată de zilele noastre. Sîntem convinși că în felul acesta s-ar fi satisfăcut nu numai exigențele imediate, militante ale primei scene de operetă a țării, cît mai ales s-ar fi adus un real serviciu și creației romînești contemporane care ar fi găsit un exemplu mai elocvent în muzica unui Șostakovič sau Kabalevski. Și afirmăm aceasta cu gîndul că opereta sovietică este încă slab reprezentată pe scena

brul dintre aceste elemente a conferit premierei principala sursă de succes.

P.S. Regretăm maniera în care se prezintă programul de sală: un adevărat rebus în urmărirea cursivă a materialelor, o traducere cu numeroase greșeli și „perle” dintr-un vechi articol din „Sovetskaia Muzika”, o mîzgălitură de uși, geamuri, acoperișuri, păsări etc. dorînd să se numească vignete și ilustrații, o lipsă de varietate de literă în prezentarea grafică etc. Păcat, fiindcă Teatrul de Operetă ne-a dovedit altădată că dispune de simț artistic!

Viorel Cosma

Dzidra Ritenbergs și Grigori Ostășevski sînt protagoniștii filmului „Dragostea nu se cumpără”, o producție a studiourilor „Alexandr Dovjenko” din Kiev, care rulează pe ecranele bucu-reșiene.

Vara aceasta a oferit moscoviților o mare varietate de spectacole. Și, cu toate acestea, iubitorii de teatru încearcă a același sentiment proaspăt de nerăbdare și emoție în fața afișelor ce vestesc, ca-n fiecare toamnă, deschiderea noii stagiuni. Și este într-adevăr o stagiune deosebit de promițătoare. Cele 29 de colective teatrale ale capitalei sovietice se întrec în montarea unor piese interesante, majoritatea inspirate din actualitate. Viața și munca inovatoare din uzine, de pe marile șantiere, prefacerile în mentalitatea oamenilor care învață să lucreze și să trăiască în chip comunist, sînt reflectate în spectacolele „Bătălie în marș” de Galina Nikolaeva, la teatrul M.H.A.T., „Pămîntul fierului” de A. Sofronov la Teatrul Mic, „Poveste din Irkutsk”, una din noile piese ale lui A. Arbuzov, la Vahtangov și teatrul Ermojaeva.

Celei de-a 90-a aniversări a nașterii lui Vladimir Ilici Lenin sînt consacrate numeroase spectacole printre care, în primul rînd, trilogia lui N. Pogodin, „Familia” de I. Popov și „Cele trei pietre ale adevărului” de N. Virla, care se prezintă într-o nouă montare la Mossviet.

Satul colhoznic ocupă un loc

important nu numai în beletristică, dar și în dramaturgia sovietică. Printre premierele stagiunii se cuvin amintite piesa „Pămînt”, montată la Teatrul Mic, cu care autorul B. Blinov își face debutul în dramaturgie, și „Dacă ești om” de A. Movzon, la teatrul Pușkin.

Pe lingă „Pădurea rusească” de Leonid Leonov, pusă în scenă de colectivul teatrului Vahtangov, repertoriul noii stagiuni include încă două dramatizări după lucrări literare inspirate de evenimentele Marelui Război pentru Apărarea Patriei. Este vorba despre „Colonelul Voroșev” după romanul „Fericirea” de P. Pavlenko și „Vasili Tiorkin” după popularul poem al lui A. Tvardovski. Aceste piese sînt reprezentate la Teatrul Central al Armatei Sovietice.

Noul repertoriu oferă spectatorilor și cîteva creații teatrale închinată remarcabilelor succese ale științei și tehnicii sovietice. Printre ele se remarcă piesa lui N. Virla „Vara cerul este înalt”, la teatrul Mossoviet și „În bătaia ploii” de A. Stein, la teatrul Maiakovski.

Piese ce abordează dificilele probleme legate de educarea tinerei generații, de alegerea judicioasă a profesiei și formarea personalității, nu constituie, cum s-ar părea la prima

vedere, un monopol al Teatrului Komsomolului leninist sau al Teatrului Central al Tinerețului. Astfel, „Urmașii” de N. Anov se joacă la M.H.A.T., „Cîntecul vîntului” de A. Veitler și A. Mișarin, la Teatrul Mic, „Prima întîlnire” de T. Silina, la Mossviet etc.

Iată și cîteva titluri de noi comedii puse în scenă de colectivele teatrelor moscovite: „Rizi, paiată” de V. Strokopitov (un tînar gazetar), „Un milion pentru un zîmbet” de A. Sofronov, „Viori de primăvară” de A. Stein, „Solo la flaut” de Ivan Mikitenko.

Aceasta nu înseamnă însă că din repertoriul actualei stagiuni lipsesc creațiile dramaturgiei clasice ruse, în prezentarea căror teatrele Moscovei și-au creat o adevărată tradiție. În cursul actualei stagiuni se împlinesc 50 de ani de la moartea lui Lev Tolstoi și 100 de ani de la nașterea lui A. P. Cehov. Artiștii M.H.A.T.-ului dedică acestor evenimente noile spectacole „Război și pace” și „Pes-carușul”.

A. B.

Maiakovski în interpretarea unui elev gruzin

Nu e ușor să-l intruchipezi pe Maiakovski. De cite ori n-a auzit aceste cuvinte tînrul Rodames Celidze! Dar el avea încredere în propriile forțe și spera să reușească. Rodames nu era pe atunci decît un licean recalcitrant. În așteptarea marelui rol, citea și recita cu glas sonor, vibrînd de energie, versurile poetului, aduna toate cărțile și orice fel de documente din care putea afla cite ceva despre viața lui. Și, printr-o coincidență fericită, în studiourile Gruzia-film din Tbilisi a început turnarea unui film despre anii primei tinereți a lui Maiakovski. Elevul Celidze s-a numărat, firește, printre primii candidați la probele pentru interpretul principal. Vastele sale cunoștințe despre trăsăturile și personalitatea marelui poet revoluționar, dublate de un fizic adecvat, l-au ajutat să-i învingă pe ceilalți concurenți. Dar după ce zarul a fost aruncat, au început zile pline de trudă pentru tînrul Rodames. Cel mai greu era să se miște nestingherit, „ca-n viață”, în fața obiectivului cinematografic. Dar, ca întotdeauna, lucrurile s-au aranjat pînă la urmă, filmul în care Rodames Celidze redă într-un mod convingător originalitatea tînrului Maiakovski este terminat și se bucură de interesul spectatorilor. Ce a devenit Rodames? După absolvirea școlii medii, el s-a înscris la un institut de teatru și probabil, în curînd, va figura iarăși pe afișul unui nou film.

REFLECTOR

Celebrul ansamblu sovietic de cîntece populare „Piatnișki”, compus din 105 artiști, întreprinde un turneu în Mexic, la invitația Institutului național mexican de arte. În cursul turneului lor, artiștii sovietici vor da 20 de spectacole.

La Angarsk, tînrul oraș al constructorilor hidrocentralei de la Bratsk, a fost inaugurat un teatru popular. Spectacolele se desfășoară în sala Palatului de Cultură, iar artiștii sînt muncitori, ingineri, funcționari din întreprinderile și instituțiile orașului, care, după orele de lucru, se dedică cu pasiune artei dramatice.

Pînă la sfîrșitul lunii septembrie sînt așteptate la Moscova cîteva ansambluri și grupuri de soliști din R. P. Ungară, România, Polonia, R. P. Mongolă. Printre acestea se află Ansamblul polonez de stat de cîntece și dansuri populare „Slensk”, artiști ai operei populare din Sofia, soliștii romîni Elena Cernei, George Corbeni și Lucia Stănescu.

Cu prilejul Lunii prieteniei romîno-sovietice va avea loc și tradiționalul Festival al filmului sovietic. În cadrul festivalului vor fi prezentate filmele „Soarta unui om”, „O întîmplare neobișnuită”, „Viața e în mîinile tale”, „Poemul mării”, „O fetiță își caută tatăl” și altele.

Compozitorul sovietic Vladimir Vasiliev lucrează la o operă lirico-romantică pe care o va intitula „Pasărea furtunii”. Libretul are la bază nuvela scriitorului Mstislavski și e consacrată luptătorului bolșevic Nikolai Baumann.

„În calea trîznitelui”, romanul scriitorului progresist sud-african Peter Abrahams a inspirat nu numai cunoscutul balet al compozitorului Kara Karav. De curînd, un alt compozitor sovietic, Mihail Maghidenko a anunțat că a terminat partitura pentru pian a unei opere care va purta același nume.

ZINAIDA KIRIENKO — o actriță despre care se vorbește

Curînd după terminarea trilogiei „Pe Donul liniștit” întreaga echipă de filmare a fost invitată de Mihail Șolohov în stanița Veșenskaia. În fața locuinței marelui scriitor se adunase aproape întreg satul. Cazacii i-au înconjurat îndată pe actori, au intrat

în vorbă, au început să-și spună părerea despre film. Mai mult, femeii s-au apropiat de Zinaida Kirienko și i-au vorbit despre compătimirea pe care le-a trezit-o eroina ei. „În film ești o adevărată cazacă de-a noastră, de pe Don”, i-au spus mai multe femei. Zinaida le-a mulțumit cu zîmbetul ei timid și gingaș. De fapt e și ea cazacă: s-a născut și și-a petrecut copilăria în stanița Apollonskaia, din Caucazul de nord. Pasiunea pentru teatru datează încă din copilărie. Era poate un ecou al visului de a deveni actriță, pe care-l nutrise toată viața mama ei. Anii au trecut repede: școala, apoi primul pas important în viață — examenul la Institutul unional de cinematografie din Moscova. În fața comisiei se afla o fată înaltă, subțire, calmă, care nu trăda prin nimic puternica emoție ce o stăpînea. Sensibilitatea ei, adîncă înțelegere cu care se apropia de textul dramatic, au impresionat prima clipă examinatorilor. Regizorul Serghei Gherasimov, care făcea parte din comisie, și-a exprimat încă de pe atunci speranțele în talentul Zinaidei Kirienko. În clasa acestui renumit regizor și-a format tînăra Kirienko personalitatea artistică.

Cu toate că talentul ei era alfit de prețuit, Zinaida Kirienko n-a debutat totuși în cinematografie, cu un rol de „mare anvergură”. În filmul regizorului olandez Joris Ivens „Roza vînturilor”, care prezintă concomitent destinele cîtorva femei de pe diferite puncte ale globului, o mică secvență intitulată „Nadejda” ilustrează preocupările, bucuriile, speranțele unei fete sovietice. Pentru micul rol, Serghei Gherasimov, pe care Joris Ivens îl solicitase să pregătească secvența respectivă, a ales-o pe Zinaida, pe atunci

studentă în anul II. Nadejda, fata care trăiește și iubește în Stalingradul reconstruit după război a fost o apariție proaspătă, fermecătoare.

După un an, a început turnarea trilogiei „Pe Donul liniștit”. De data aceasta, regizorul Gherasimov a oferit talentatei studente un rol pe măsura posibilităților ei. Natalia Korșunova, cazaca tăcută și nefericită, care adună în suflet durerile picătură cu picătură, pînă la moarte, a fost excepțional redată de Kirienko. Se vor mai face poate ecranizări după marile epopee șolohoviană. Se vor găsi desigur și alte actrițe talentate care să contureze chipul tragic al Nataliei. Zinaida Kirienko a creat însă o tradiție în interpretarea acestui rol, de care urmașele ei vor trebui să țină neapărat seama. E remarcabilă, îndeosebi, individualizarea personajului: zîmbetul abia schițat al Nataliei, elocvența miinilor, a brațelor care se întind dureros, care cheamă zadarnic sau invocă deznădăjduite mînia cerului, în zguduitorărea scenă din seria III-a.

După „Donul liniștit”, care a constituit examenul ei de diplomă, și a revelat marile posibilități ale actriței, Kirienko a început să fie foarte solicitată de creatorii de filme. Următorul ei film este „Poemul mării”, inspirat de clocotitoarea viață a marilor șantiere sovietice. Rolul următor al Zinaidei, din filmul „Coțofana hoată”, redă prăbușirea unei tinere actrițe exploatare de regimul țarist. Critica sovietică afirmă că acest rol reprezintă cea mai reușită creație a Zinaidei Kirienko.

Paralel cu „Coțofana hoată”, tînăra actriță a realizat rolul feminin din filmul lui Serghei Bondareviuk „Soarta unui om”. Mai mic ca întindere, rolul Irinei, — fata simplă și bună care a luminat viața șoferului Andrei Sokolov — dezvăluie la rîndul lui deosebitul talent al actriței. Despre aceasta au vorbit de curînd cu multă convingere

participanții la Festivalul internațional al Filmului de la Moscova, unde Zinaida Kirienko s-a numărat printre cele mai populare vedete.

Maria Cosmetatos

Infruntind valurile oceanelor...

— PAGINI DINTR-UN JURNAL DE BORD —

În luna august 1957, din portul Leningrad și-a ridicat ancora, îndreptându-se spre Oceanul Atlantic. Goeleta sovietică cu pinze „Zarea”. Misiunea ei era de a întocmi harta magnetică a Atlanticului și Oceanului Indian, în cadrul planului de cercetări ale Anului Geofizic Internațional.

Pentru a-și putea îndeplini misiunea, vasul a fost construit din materiale antimagnetice, deoarece fierul, folosit în construcția navelor obișnuite, formează un câmp magnetic propriu, care influențează în mare măsură exactitatea observațiilor. Construcția unui asemenea vas e legată de multe dificultăți, ceea ce explică și faptul că în istoria navigației mondiale n-a existat decât un singur caz de acest fel, iachta americană „Carnegie”. După ce a navigat timp de aproape douăzeci de ani, „Carnegie” a sărit în aer, în anul 1929, pe când se afla ancorat în portul Honolulu. De atunci n-au mai fost construite vase de acest fel și nu s-au mai efectuat observații asupra cimpului magnetic al oceanelor.

Se simțea deci nevoia construirii unui asemenea vas, mai ales ținându-se seama de faptul că datele obținute de americani se învechiseră și că iachta „Carnegie” fusese utilă cu aparate imperfecte. Problema ajunsese până și în discuția O.N.U. Primul stat care a răspuns la apelul lansat de această organizație a fost Uniunea Sovietică. Scurt timp după aceea, în 1952, vasul antimagnetic „Zarea” ieșea în prima cursă.

„Zarea” e o goeletă de lemn cu trei catarge, lungă de cincizeci de metri, cu o lățime de nouă metri. Pentru a nu fi la discreția vinturilor din pupa, e prevăzută cu un motor de 300 C.P. Aproape toate piesele metalice ale goetei sunt executate din aramă, bronz și alte materiale antimagnetice. Vasul a traversat de 4 ori Oceanul Atlantic și de 3 ori Oceanul Indian. Dăm mai jos câteva extrase din jurnalul de bord al căpitanului goetei, Alexandr Iudovici, unul dintre cei mai renumiți ofițeri de cursă lungă ai flotei sovietice.

13 NOIEMBRIE

Așadar, am început această lungă și dificilă cursă. „Zarea” e nu vas micuț, curățel, plăcut la vedere. Echipajul nostru e format din 25 de marinari încercați și din 9 „ași ai științei”, cum i-au denumit membrii echipajului pe colaboratorii științifici ai expediției. Pe această coajă de nucă va trebui să ne punem soarta la încercare brăzând Oceanul Atlantic și cel Indian. Misiunea nu e de loc ușoară, dacă ținem mai ales seama de faptul că vasul are un deplasament de numai 600 tone.

20—27 NOIEMBRIE

În jurul nostru zburdă deifinii. Ce vitezi! Toată noaptea însă am fost asediați de un alt soi de delfini: vasele de pază franțuzești... Treceam doar prin fața Algeriei, unde se dau lupte înverșunate. Răsculații se țin bine, bravo lor! Nici nu se poate altfel, atunci când lupii pentru libertate!

Spre seară am zărit capul Ceuta pe litoralul de sud al strimtorii Gibraltar, apoi a apărut stinca Gibraltarului sau Coloanele lui Hercule, cum i se mai spune.

În golf am intrat noaptea târziu. După nesfârșite apeluri lansate de la postul de semnalizare, se apropie de noi în cele din urmă o șalupă în care se afla pilotul și medicul de carantină.

Abia a doua zi, după ce se stîrni o furtună puternică, căpitanul nostru a primit permisiunea de a intra în port. Trecind prin poarta in-

gustă dintre spărgătoarele de valuri, am acostat la chei.

Pentru a ieși de pe teritoriul portului, toți membrii echipajului, cu excepția căpitanului, care se bucură de liberă trecere, primărie cite un permis nominal pe care apoi un polițist îl reține, dînd în schimb fiecăruia un talon cu număr. La înapoiere în port, pentru a recăpăta permisul, trebuia să prezinți talonul respectiv. Cu toată procedura complicată și în ciuda stricteții organelor de resort s-au produs destule incurcături: un membru al echipajului nostru căpătă la înapoiere permisul... unui marinar norvegian.

Stema Gibraltarului este o cheie, și nu degeaba. Căci intrădevăr Gibraltar este o cheie la intrarea în Marea Mediterană. Majoritatea vaselor care trec din Mediterana în Atlantic și invers, intră în acest port pentru a-și completa rezervele de cărbune, apă potabilă și alimente, ceea ce aduce profituri uriașe companiilor engleze. Tangerul, care se află tot la intrarea în strimtoare, însă pe litoralul african, e mult mai puțin vizitat de vase.

Orașul Gibraltar se întinde la poalele unei stînci și e străbătut de la un capăt la altul de o singură stradă principală, tăiată de străzi mai mici. Mai sînt două-trei străduțe secundare, paralele cu strada Principală, și acesta e tot orașul. Dar pînă și strada Principală e atât de îngustă, încît mașinile care vin din direcții opuse mai-mai că se ating. Aici găsesc o sumedenie de magazine, de cafenele, de circiumi și dancing-baruri, și nu vezi decît marinari ai flotei militare, așa încît te întrebi fără să vrei: în oraș există și populație civilă?

Seara, pe la toate colțurile de stradă răsună cîntece vesele englezești cîntate de marinarii beți. Uneori ai impresia că melodia cîntecului acoperă pînă și urlul infernal al avioanelor cu reacție care își iau zborul de pe aeroportul din apropiere...

Și totuși populația civilă există și e formată în cea mai mare parte din spanioli. În majoritatea cazurilor, sînt muncitori la șantierele navale din localitate și hamali. Unii dintre ei trăiesc pe teritoriul spaniol și vin aici să lucreze. La întoarcere, însă, banii pe care-i câștigă de la englezi trebuie să-i preschimbe în monedă spaniolă, ceea ce îi dezavantajează mult, mai cu seamă că nu au dreptul să cumpere orice în oraș, fiind amenințați cu pierderea permisului de trecere a frontierei și, prin urmare, a lucrului.

Americanii nu prea sînt simpatizați aici. Explicația am căpătat-o de la un slujbaş al companiei de la care ne-am cumpărat proviziile. Omul ne-a spus că antipatia față de americani se datorește faptului că S.U.A. indeamnă Spania să ocupe Gibraltarul, ca apoi, făcînd pe „mediatorii”, să pună singure mina pe acest important punct

strategic. Marinarii englezi însă, oamenii simpli, își exprimă în alt mod sentimentele pentru musafirii nepoftiți: bătăile se țin lanț pe străzile și în cafenelele orașului.

După ce ne-am alimentat naiva cu combustibil și ne-am aprovizionat cu cele trebuincioase, am ridicat ancora.

28 NOIEMBRIE

Strimtoarea ne-a întîmpinat cu un vînt favorabil, însă destul de puternic. Deși valurile sînt mari, goeleta noastră se descurcă cum nu se poate mai bine: înclinarea nu e mai mare de 35-38 de grade.

Am trecut de capul Spartell. Rămii cu bine, Lume Veche!

Toate manualele de navigație recomandă vaselor cu pinze să urmeze calea spre Madeira, apoi să vireze brusc spre sud și să meargă pînă la 18 grade latitudine nordică, abătîndu-se treptat spre vest.

Dar calea aceasta, convenabilă din punct de vedere al condițiilor meteorologice, nu corespunde din păcate scopului științific pe care-l urmărim. De aceea, lăsînd în urmă Spartellul, am virat brusc în direcția sud-vest, spre insulele Canare, una dintre cele mai interesante regiuni magnetice.

29 NOIEMBRIE

Au început să apară peștii zburători. Niciodată nu mi-am închipuit că peștii aceștia sînt în stare să execute în aer asemenea piruete complicate și să străbată distanțe atât de mari!

30 NOIEMBRIE

Marea e-n fierbere. Sînt tonii care aleargă după un stol mare de pești zburători, care, ca la comandă, țînesc din cînd în cînd din apă, trec în goană pe deasupra valurilor, ca apoi să dispară iar fără urmă. Tonii sar și ei din apă, însă la o înălțime mult mai mică.

2 DECEMBRIE

Se apropie furtuna. Manometrul scade vertiginos iar suprafața apei a început să se încrețească, deși vîntul e încă slab. Am tras ușile de siguranță. Vasul e pregătit.

Furtuna ne-a izbit în față cu rafale puternice însoțite de fulgere. Una din pinze a fost făcută bucăți. Goeleta balansează amenințător, și nu mai ascultă de cîrmă...

Astăzi împlinesc 27 de ani. Drept cadou, mi-aș dori vreo două ore de somn, dar se vede că n-o să am parte de el. Nu se cade să mă vâiet, căci poate fi și mai rău!

Spre dimineață vîntul s-a potolit, totuși valurile nu se liniștesc, iar apa nu prididește să se scurgă de pe punte.

La orizont a apărut insula Palma, care face parte din grupul insulelor Canare, dar acestea, se află în miinile franchiștilor și accesul ne este interzis.

De cart e timonierul de rangul trei Albert Pavlovici Piriutko. Bun marinar, pot să dorm liniștit.

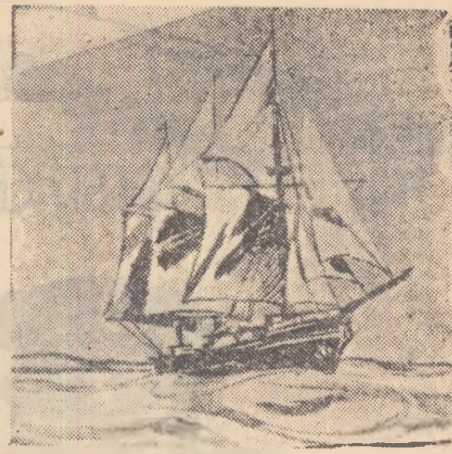
6 DECEMBRIE

În sfîrșit am nimerit zona alizeului. Viteza sub vele e de 9 noduri. Facem economie de combustibil, a rămas puțin.

Traversăm tropicalul. Pe punte domnește o atmosferă sărbătorească. Ce frumos sună cuvîntul tropic! Dar, vai, visele sînt întotdeauna mai frumoase decît realitatea.

18—23 DECEMBRIE

Plutim de-a lungul țărmlui nordic al statului Porto-Rico. Nici o adiere de vînt. Trecem pe lîngă o barcă de pescari cu pinzele atîrnînd neputincioase. Oamenii, cu obrazuri oacheșe, ne întîmpină prietenoși, fluturîndu-și pălăriile cu boruri mari și strigînd cuvinte neînțelese.

Dacă totul va merge bine, se prea poate ca oeste trei ore să fim la San-Juan. „Se prea poate” — e o expresie curat marinărească, și se cade să o folosești mai cu seamă atunci cînd traversezi oceanul cu o ambarcație de mărimea goetei noastre.

Ne apropiem de țărml. Arborăm fanioanele de pilotaj și de carantină. Se cuvine, de asemenea, în semn de respect să arborăm și drapelul țării în portul căreia intrăm, dar ne aflăm în dilemă: să arborăm drapelul portorică sau cel american? Căci țara gazdă o fi ea Porto Rico, dar mai mari peste ea sînt tot S.U.A....

Dar iată că se apropie o șalupă, care ni-l aduce pe pilot, un creol oacheș, în vîrstă. Acesta ne anunță că trebuie să arborăm drapelul american...

Trecem prin fața unei cetăți așezate pe o stîncă ce se înalță în dreptul intrării în golf. E unul din cele mai vechi forturi spaniole din Lumea Nouă. Zidurile bastioanelor au albit din cauza sării depuse și sînt năpădite de mușchi și iarbă. Ambrăzurile, ca niște ochi orbi, privesc în gol...

Am tras la chei. Bompresul aproape că atinge ciocîniul uriaș de banane care atîrnă deasupra capetelor noastre.

Majoritatea populației portoricane, care numără vreo 2.300.000 de suflete, este formată din creoli și meșiși. Limba oficială e cea spaniolă dar, după cum am observat, aproape toți vorbesc englezește.

San-Juan este cel mai mare oraș de pe insulă, avînd două părți distincte: vechiul oraș spaniol cu străzi înguste și întortochiate, cu prăvălii mici și case șubrede, și noul oraș cu străzi largi, asfaltate, cu o mulțime de magazine luxoase și cu o circulație intensă.

Reclame peste tot, în stil americanesc. Reclamă se face pînă și pentru respectarea regulilor de circulație: la o răscruce am zărit un automobil făcut armonic, instalat pe un postament de lemn. Alături, se afla următoarea somație: „Micșorați viteza la încrucișări de drumuri!” Convingător sistem, nimic de zis...

Numeroase ziare locale au scris despre sosirea goetei „Zarea” la San-Juan. De la Washington au venit cițiva savanți să ne vadă. Interesul e mare, căci de la război incoace nici un vas sovietic n-a ancorat în port. Mulți și-au manifestat dorința să ne viziteze, să stea de vorbă cu noi, așa încît în zilele următoare nu ne-am putut plînge de lipsă de vizitatori...

În centrul atenției portoricărilor sînt femeile noastre, mai cu seamă Natalia Rusanova, inginer specializat în electronică. Nici nu e de mirare: rar întîlnești în Occident o femeie inginer, dar mai ales cu o asemenea specialitate dificilă cum este electronică!

Zăriștii se interesează însă de cu totul altceva (căci chestiunea cu femeia-inginer e doar „propagandă-roșie”!) și anume: croiala rochiei pe care o poartă Natalia.

Orașul se pregătește să întîmpine Anul Nou. Aproape în fiecare vitrină îl vezi pe sfîntul Claus (Moș Gerilă de aici), iar pe străzi se vind brazi adevărați aduși cu avionul din Statele Unite. Am achiziționat și noi unul, căci Anul Nou îl vom întîmpina în largul Oceanului...

Miine ridicăm ancora.

29 DECEMBRIE

Părăsim Marea Caraibelor și intrăm în Oceanul Atlantic.

E o căldură insuportabilă! Nu ne răcorește nici vîntul.

Îi compătimesc pe „așii științei” Natașa Rusanova și Jenea Lekarev. Dacă nouă ni-i cald aici pe punte, cum s-or fi simțind ei în interiorul vasului, la o temperatură de peste 40 de grade? Pe lîngă faptul că e o năbușeală îngrozitoare, amîndoi sînt nevoiți să muncească cite 18-20 de ore pe zi, căci se încearcă pentru prima dată aparatul electric în condițiile extrem de grele ale zonei tropicale. Tot ceea ce nu putea fi prevăzut dinainte, se modifică și se corectează pe loc: în timp ce un aparat funcționează, cel de rezervă e pregătit cu mîgălă ca să intre în funcțiune. Și asta în mod permanent. Dar aparatele își „fac cartul” cum nu se poate mai bine. Cercetările continuă.

31 DECEMBRIE 1957 — 1 IANUARIE 1958.

Deși ventilatorul e în plină funcțiune și luminatoarele sînt deschise, căldura rămîne totuși insuportabilă. Și cînd te gîndești că sîntem în ajunul Anului Nou!

Am sărbătorit Anul Nou după ora Moscovei. Cu toate că bradul e de proveniență americană, jucăriile japoneze și coniacul franțuzesc, veselie e cu adevărat rusească!

Primul toast îl ridicăm pentru Patrie.

Alexandr Iudovici

Incheind la

ADAS

ASIGURĂRI
DE VIATĂ
realizate

- prevedere pentru voi și familiile voastre
- economie
- și participati la tragerile lunare de amortizare

Curiozități

Savant și profesor
la... 100 de ani

Boris Iakovlevici Bukreev, savant emerit al R.S.S. Ucrainene, actualmente titular al catedrei de geometrie la Universitatea „I. Șevcenko” din Kiev și-a aniversat zilele trecute centenarul... E interesant de menționat că în aceeași zi cu el, adică la 6 septembrie a.c., și-a aniversat cei 125 de ani de existență și Universitatea din Kiev, căreia savantul i-a închinat cea mai mare parte a vieții sale. Frumoasă coincidență, dacă stai să te gîndești că ambii „centenari” au educat generații după generații de specialiști, aducînd mari servicii științei ruse și sovietice.

În clipa de față, Boris Iakovlevici își pregătește pentru tipar cea de-a treia ediție a manualului său intitulat: „Planimetria lui Lobacevski în expunere analitică”, și-și scrie memoriile... Are și ce povesti!

Un om „cu mîini
de aur”

Faima lăcătușului Dmitri Hodakov de la atelierul de reparații mecanice din satul Suhosarmatskoe a ajuns departe, căci Dmitri este socotit pe drept cuvînt, un om „cu mîini de aur”. Pe lângă ea e un „maestru” al strungului, Dmitri mai e și un electrician și radiotehnician

de înaltă calificare, iar în ultimul timp a devenit și... constructor de avioane. Pare de necrezut, dar așa este.

Avînd la bază un curs de aviație pe care l-a urmat pe vremuri, Dmitri Hodakov s-a gîndit să pună în practică cunoștințele căpătate atunci și să construiască pentru colhozul lui un aparat de zbor, mai exact — un heliicopter. Treaba n-a fost de loc ușoară. A trebuit să se documenteze, să citească cursuri de aeronautică, să studieze motoarele... Dar ce nu face omul cînd vrea!

Ajustînd și asamblînd piese vechi provenite de la motoare auto ieșite din uz, strunzînd și tratînd lemnul necesar fuselajului, mișcînd sutele de detalii de care avea nevoie Dmitri Hodakov a reușit să construiască într-un timp relativ scurt un heliicopter de toată frumusețea. Așa încît în sat a fost o adevărată sărbătoare cînd în fața comisiei venite la fața locului Dmitri Hodakov a demonstrat calitățile de zbor ale aparatului său... Munca i-a fost încununată de succes: comisia a găsit că aparatul îndeplinește toate condițiile pentru a putea fi adaptat nevoilor colhozului.

Heliicopterul pe care Dmitri Hodakov l-a dat în dar colectivului său colhoznic, cîntărește numai 120 de kilograme și poate atinge o viteză medie de patruzeci de kilometri pe oră.

Spre a satisface uriașul interes pe care oamenii muncii îl manifestă pentru epocala realizare a științei și tehnicii sovietice — lansarea rachetei teleghidate în Lună, consiliile regionale și raionale A.R.L.U.S. din întreaga țară au organizat pe această temă o serie de conferințe și expuneri la care vor lua cuvîntul ingineri, profesori, specialiști.

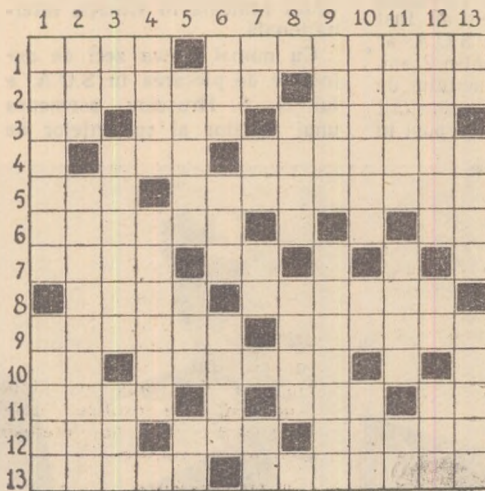
În București, prima conferință, intitulată „Racheta cosmică, un triumf al științei sovietice”, a avut loc la Casa de cultură a sindicatelor. Conferințe pe aceeași temă vor mai avea loc în grădina Casei Centrale a Armatei (vineri, 18 septembrie), la Casa de cultură a studenților (luni, 28 septembrie), la Casele

de cultură raionale, cluburi muncitorești etc.

În zilele de 7, 11 și 13 septembrie, la clubul fabricii „Adesgo”, Casa de cultură a tineretului „Tudor Vladimirescu” și în Grădina de vară a Casei Centrale a Armatei au avut loc primele expuneri din ciclul de conferințe „Impresii de la Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S.”, organizat de consiliile raionale A.R.L.U.S. „Nicolae Bălcescu”, „Tudor Vladimirescu” și Consiliul orașenesc A.R.L.U.S.-București.

Conferențiarii sînt turiști romîni care au vizitat recent Expoziția cu prilejul „Trenurilor prieteniei”, organizate de Consiliul General A.R.L.U.S.

RAPSDIE ALPINA

ORIZONTAL: 1)

Deschide porțile... munților — Munte cu... șofe 2) Masiv... tăiat și... — nepieritor 3) Dumnealor — Părăsesc pe... fricos — Muntele care... ne dă ouă 4) Boltă de... stejar — Culmea hărniciei... în Bucegi 5) Urci pe munte — Ripe văzute și... spuse 6) Faci zgomot cu picioarele — La intrarea în tunel 7) Mulțime de oameni — A chiu 8)

Luptătorul muntelui Olymp (mt.) — Potecă 9) Popas... la calea ferată — Muntele... Ilefistos 10) Merg latinește — Coccoșă... alpinistului 11) Bătrînele... din Bucegi — Animal... vesel — O perlă din șiragul virstei 12) A fost... o epocă — În virșul muntelui — Riu în Ardeal 13) Pădure tinăra (reg.) — Trecătoare cu... influență.

VERTICAL: Culmea... cocoșului — Ramură a Carpaților în reg. Hunedoara 2) Exprimă plăcere și admirație — Apa de munte care... zbiară 3) Și, latinește — Culme în Munții Cibinului, definită de Topograful: „Neagră ca un as de pică | Sub nemărginitul cer | Singuratică și mică | Cit o boabă de piper | Incrustată-n atmosferă | Ca un ou de ciocolată | Amărită și stingeră | Ca o prună ajumătă”... etc. — Petrecere 4) Dinsele, frumoasele — Rummy... pe munte 5) Brocart (sens pechi) — Nisipos — Depresiune între dealuri 6) Trecătoare între munți — Șarpele cristalin al muntelui — Dialog de unul singur în munți 7) Aproape tot! — Subsoli — Sparge lemne — Tăcere 8) Pește — Zgircit... 9) Țara... cronicarilor — Cărări... sașii 10) Țintă ajunsă — În deal! — Fluteraș de... Mult zica cu foc” 11) Sosit — Suie pe munte — Extremitățile unui munte 12) Ocupație de viticultor — Fata din Vrancea! — Atracția muntelui 13) În mijlocul iernii! — Localitate în reg. Cluj — Virfuri pudrate cu naștină naturală.

Intreaga Americă
scrie Ivanovilor

Intr-un număr trecut al revistei noastre a apărut articolul „Ce își scriu Ivanovii și Jones-ii”, în care era vorba despre ecoul stîrnit de articolul cetățenei americane Lu Atzenweiler, despre vizita ei în Uniunea Sovietică și zilele petrecute în sinul familiei pensionarului Ivan Ivanov din Moscova. Publicate în revista „Look”, impresiile au fost primite cu mult interes. Articolul conținea însă și unele inexactități, ceea ce i-a determinat pe soții Ivanov să adreseze redacției americane o scrisoare cu precizările cuvenite.

...Și de atunci, întreaga Americă corespundează cu familia Ivanov. În cele patru luni care s-au scurs, familia Ivanov a primit scrisori din 31 de state și aproximativ o sută de orașe americane. Scriu muncitori și muncitoare, ingineri și funcționari, mici proprietari și pensionari, elevi și învățători, profesori universitari și studenți, marinari și soldați, oameni de afaceri, artiști, gospodine.

Faptul acesta este un semn incontestabil al zilelor noastre. Căci corespondența asidua pe care o poartă întreaga Americă cu moșta familie moșcovită, depășește cadrul interesului personal. Ea dezvăluie dorința de pace, de apropiere și colaborare cu Uniunea Sovietică a oamenilor simpli din America. Co-virșitoarea majoritate a scrisorilor este scrisă pe un ton prietenesc, deschis, cald. Americanii își exprimă admirația față de succesele Uniunii Sovietice în domeniul științei, tehnicii, industriei și culturii.

Totodată, scrisorile schițează un tablou al vieții americane.

Să răsfoim câteva din aceste scrisori.

Arthur Johnston din statul Pennsylvania este strungar de înaltă calificare. Omul acesta a devenit un personaj important în viața familiei sovietice la rîndul ei familia sovietică Ivanov. „nume la fel de răspîndit în Rusia ca John Jones în America” — cum remarca Lu Atzenweiler în articolul ei — se mămără azi printre prietenii cei

mai apropiați ai strungarului american. Prietenii cărora le încredințezi bucuriile și necazurile, speranțele și planurile de viitor.

„Trăim cu teama zilei de mîine — scrie Arthur Johnston prietenilor săi din Moscova. Multe familii nu reușesc să scape de datorii și sînt nevoite să facă tot felul de sacrificii ca să poată plăti la vreme ratele lunare. După cum vedeți, în America drumul oamenilor nu este presărat numai cu trandafiri... Dar sper să apuc ziua cînd se va termina pentru totdeauna cu sărăcia și mizeria, nu numai în țara mea, ci și în întreaga lume”.

Reginald E. Charles din Hollywood scrie o scrisoare lungă în care mărturisește surpriza plăcută de a fi descoperit

rit adevărul asupra Uniunii Sovietice.

„La noi persistă o confuzie generală în ce privește viața Uniunii Sovietice. Dar în 1957 au apărut sateliții artificiali ai Pămîntului, care au sfîșiat vălul minciunii și al calomniei. Intreaga lume a putut astfel afla de succesele lagărului socialist, de planurile lui de viitor. Și nici o propagandă nu-i mai poate convinge pe oamenii din Apus că comuniștii au suferit un eșec”.

Pot fi citate sumedenie de cuvinte asemănătoare. Ele exprimă năzuința sinceră a americanilor simpli spre o pace trainică, spre prietenie între cele două mari puteri ale lumii.

I. S.

In curînd pe ecranele Capitalei

PRIN FIER ȘI FOC

O producție a studiourilor din R. P. Chineză.

Scenariul: Ke Lan.
Regia: Uan Uei-i.
Imaginea: Șen Și-lin.
Muzica: Lu Ci-min.

Distribuția: Cian Hui, Uan Sin, Fan Șu-pen, Cian I. Tin Ian, Tun Lin.

POȘTA REDACȚIEI

George Dinescu — Orașul Stalin — Nu avem posibilitatea să vă satisfacem dorința. Încercați să scrieți revistei „Tineretul lumii” pe adresa București, Piața Școlii nr. 1

J. E. Petit — Bacău — Așa cum filateliștii colecționează timbre, filumenștii colecționează diferite etichete de pe cutiile de chibrituri.

Mimosa Macrea — Constanța și Dumitru Grigoraș — Iași — Regretăm, dar n-am putut folosi materialele trimise. Ar fi bine să vă adresați unei reviste literare.

Ing. M. V. Ghenciu — Timișoara — Chestiunea care vă interesează este de resortul Ministerului Sănătății.

La Casa prieteniei

Vineri 18 septembrie, are loc conferința prof. univ. dr. Emil C. Crăciun, directorul Institutului de anatomie patologică „Victor Babeș”, despre „Noi cercetări sovietice în domeniul biologiei”; sîmbătă 19 septembrie, academicienii profesori Elie Carafoli, directorul Institutului de mecanică aplicată, Gh. Demetrescu, directorul Observatorului astronomic al R.P.R., profesorii universitari Victor Vilcovici, Călin Popovici și conf. univ. Alexandru Stratulescu vor conferența despre ultima realizare a științei și tehnicii sovietice, lansarea celei de a doua rachete cosmice care a atins suprafața Lunii. Expunerile vor fi urmate de filmul documentar „Marea victorie a omenirii”. În ziua de miercuri 23 septembrie, inginerul Victor Toma, șeful Laboratorului de mașini electronice din Institutul de fizică atomică al Academiei R.P.R. va vorbi despre „Construcția de mașini electronice în U.R.S.S.”.

Pe lângă Casa prieteniei își reiau activitatea ansamblul artistic și corul, orchestra de mandoline și cercul de balet pentru copii (20 sept.), precum și cenaclul literar al elevilor din capitală și cursurile populare de limba rusă, organizate în cadrul clubului celor ce învață limba rusă. La 1 octombrie, se vor deschide biblioteca și discoteca muzicală și își va începe activitatea un lectorat de istoria muzicii ruse și sovietice.

CONTINENTUL

Un grup de savanți și specialiști din industria piscicolă a S.U.A. a studiat timp de 10 zile creșterea și fecundarea somonilor, starea bazinelor de apă, precum și experiența întreprinderilor piscicole din Kamciatka

La Combinatul metalurgic din Nijne Taghilsk au fost de curînd create vagoane-cintar automate. Datorită unor mecanisme electronice pe bază de semiconductori, cîntarele funcționează fără ajutorul omului.

A început migrația păsărilor spre țărurile calde ale sudului. Pe acest drum lung — din nordul Uniunii Sovietice, trecînd prin Siberia și Kazahstan, albia rîului Irțiș le era popas. Pentru prima oară, păsările migratoare au găsit anul acesta locul ocupat: sovhozul Pavlodarski a început pe aceste meleaguri creșterea a peste 100.000 rațe de rasa Pekin. Dar bariera formalităților a fost trecută cu nebanuită ușurință: o strînsă prietenie a legat pe dată rațele sălbatice, cufundarii, lișțele de rațele domestice, bine îndopate ale sovhozului.

Dezvoltarea impetuoasă a industriei petrolifere din R.S.S.A. Bașkiră a făcut necesară înființarea unui nou institut de cercetări științifice în capitala republicii, orașul Ufa. Institutul efectuează cercetări în domeniul tehnicii și tehnologiei proceselor de transportare și depozitare a petrolului.

Soarele, generator de... frig. Fantezie? Nicidicum. Savanții din Turkmenia au creat de curînd un model de frigider solar destinat răcirii aerului din încăperi. Transformînd energia solară în energie electrică cu ajutorul semiconductoarelor, savanții au obținut frigul artificial. Productivitatea proiectată e de o mie kilocalorii pe oră. Potrivit unor date preliminare, acest frigider poate coborî temperatura aerului pînă la 0°. Se prevede ca în viitor el să fie folosit și pentru fabricarea gheții.

U. R. S. S.

Vizita lui N. S. Hrușciov în S. U. A.

„Cel mai mare eveniment de după cel de al doilea război mondial“

Ziua de 15 septembrie 1959 va rămâne înscrisă în memoria popoarelor ca un eveniment istoric. În această zi, la orele 12,21 (ora Washingtonului) gigantul avion „Tu-114“ a adus în Statele Unite ale Americii pe N. S. Hrușciov, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. A început vizita care a fost denumită pe drept cuvânt de presa internațională — cel mai mare eveniment de după cel de al doilea război mondial.

Din clipa publicării comunicatului cu privire la schimbul de vizite între N. S. Hrușciov și D. Eisenhower în întreaga lume s-a desfășurat o aprinsă dezbateră în jurul perspectivelor pe care aceste întâlniri le pot deschide pentru schimbarea climatului internațional, reglementarea treptată a problemelor nerezolvate, asigurarea coexistenței pașnice a statelor. Niciodată încă un număr atât de mare de oameni nu s-a interesat de problemele politice mondiale ca în aceste zile. Oțelarii din Magnitogorsk și maeștrii recoltelor bogate din Kazahstan, fermierii din Iowa, finlandezii și indienii, arabii și francezii, oameni care vorbesc limbi diferite și care au concepții diferite despre viață și societate, au primit cu adâncă satisfacție știrea despre schimbul de vizite între șeful guvernului sovietic și președintele Statelor Unite, și-au spus părerea despre acest eveniment. Cu deplină îndreptățire milioane de oameni din lumea întreagă l-au numit pe N. S. Hrușciov mesagerul păcii. Niciodată încă în istorie nici un ambasador, oricare ar fi fost rangul și împuternicirile sale, nu s-a bucurat de un sprijin atât de neînmormit în misiunea sa, ca șeful guvernului sovietic.

„Președintele Statelor Unite, ca principal reprezentant al țării noastre, îl primește pe Nikita Hrușciov. Consider că acesta este un schimb care poate aduce un mare folos întregii lumi“, — a declarat Lyndon Johnson, liderul majorității din senatul Statelor Unite. Milioane de americani au fost de aceeași părere. Aceasta și-a găsit, între altele, confirmarea și în sondajul larg al opiniei publice efectuat de cunoscutul institut Gallup: „Foarte rar, au subliniat organizatorii sondajului, la întrebările institutului nostru, s-a răspuns cu unanimitate atât de largă“.

Iată și părerea unui american de rind, pe nume Paul Morelli: „America clocotește astăzi ca un cazan. La noi în Texas senatorii s-au și luat la bătaie între ei și și-au spart nasurile. Nouă din zece americani îl așteaptă pe domnul Hrușciov ca pe un sol al păcii. Este un lucru tot atât de adevărat ca și faptul că mă cheamă Paul Morelli“.

Un torent nesfârșit de invitații

Pe măsură ce s-a apropiat ziua sosirii lui N. S. Hrușciov pe pământul american, un torent nesfârșit de cereri s-a îndreptat spre sediile autorităților oficiale americane. „Il rugăm pe Hrușciov să ne viziteze“ — scriau autoritățile locale, asociațiile de industriași și financieri, muncitorii și fermierii și nenumărați dintre aceia care sînt numiți de obicei oameni „de rind“. Nu a existat aproape un mare oraș sau o localitate din S.U.A. care să nu fi lansat o asemenea invitație. Ziarul „New York Herald Tribune“ a caracterizat acest torent de invitații ca o întrecere fără precedent în istoria Americii între orașele mari și mici, pentru dreptul de a primi pe înaltul oasne sovietic. Ziarul „Des Moines Register“ care apare în Iowa scria: „Întrecerea în discuțiile despre pace este incontestabil mai

bună decît întrecerea în domeniul lansării bombelor. Sîntem incintați de faptul că domnul Hrușciov a venit la noi“. Presa americană a calculat că dacă președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. ar răspunde la toate invitațiile ce i-au fost adresate, vizita sa în S.U.A. ar trebui să dureze cel puțin 2 ani. Funcționarii Departamentului de Stat și ai celorlalte autorități americane au fost serios puși în

Hrușciov și însoțitorii săi și-a luat zborul spre continentul american. El a plecat însoțit de speranțe și de cele mai bune urări ale sutelor de milioane de oameni. Ei speră din toată inima că războiul rece va fi înfățișat din viața internațională, că între cele două mari puteri ale lumii — S.U.A. și U.R.S.S. — se va stabili un climat de înțelegere și colaborare. Urările de succes adresate lui N. S. Hrușciov, misiunii lui istorice, exprimau dorința milioane de oameni de pe toate continentele ca vizita sa să ducă la o cotitură radicală în situația internațională.

Cu numai cîteva zeci de ore înainte de plecarea în S.U.A. a lui N. S. Hrușciov, asemenea unui vestitor al speranțelor de

o placardă în mâini pe care stătea scris: „Dumnezeu nu va permite roșilor să nimerească Luna“).

Primele comentarii

La 15 septembrie, Washingtonul s-a sculat mai devreme ca de obicei. După cum au anunțat agențiile americane de presă, mulți funcționari ai principalelor instituții guvernamentale din S.U.A. nu au dormit aproape deloc. Ei au lucrat mult după miezul nopții la precizarea ultimelor amănunte ale vizitei lui N.S. Hrușciov. La Departamentul de Stat, ferestrele au rămas luminate în tot timpul nopții.

Încă cu 2-3 zile înainte, nu-

ascultat americanii știrea că în momentul trecerii deasupra continentului american N. S. Hrușciov a strins mina ofițerului navigator american aflat pe bordul avionului și a salutat prin el întregul popor al Statelor Unite. A venit apoi și clipa mult așteptată. Pe aeroportul Andrews, mai multe mii de americani în frunte cu președintele Eisenhower și alte oficialități americane au sosit pentru a întâmpina înaltul oaspete sovietic. Piloții sovietici execută cu o mare măiestrie operația aterizării și gigantul avion apare pe pista de aterizare. Ușa avionului se deschide și pe pasarelă coboară sprinten șeful guvernului sovietic. N. S. Hrușciov este vesel, zimbitor, salută cu multă căldură pe cei care i-au venit în întâmpinare. În aceeași clipă posturile de radio din lumea întreagă redau pe toate lungimile de undă știrea sosirii. Punînd piciorul pe pământul american, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. a exprimat țelurile profunde ale politicii de pace a Uniunii Sovietice: „Războiul nu făgăduiește nimănui nimic bun, pacea este spre folosul tuturor popoarelor. Iată primul principiu după care, sîntem de părere, trebuie să se călăuzească oamenii de stat din toate țările pentru a înfăptui năzuința popoarelor.“

Am venit la dumneavoastră cu inima deschisă și cu intenții bune. Poporul sovietic vrea să trăiască în pace și prietenie cu poporul american“.

Aceste cuvinte au fost primite cu multă căldură.

Peste 200.000 de americani au ieșit pe străzile Washingtonului pentru a-l saluta pe N. S. Hrușciov. Ca o uriașă panglică se desfășura de-a lungul străzilor pînă la Blair House, mulțimea care împinzise trotuarele, balcoanele caselor și se urcase chiar pe copaci. Pretutindeni, soful poporului sovietic a fost primit cu aplauze, aclamații de salut, zimbete prietenești. Mulți cetățeni americani agitău stegulețele sovietice și americane, baticuri în culori vii.

Puțin mai tîrziu au început la Casa Albă primele convorbiri dintre N. S. Hrușciov și D. Eisenhower. După cum au anunțat comunicatele comune publicate la sfîrșitul acestor convorbiri, ele s-au desfășurat într-o atmosferă prietenească și sinceră și în cadrul lor au fost examinate principalele probleme internaționale ce vor fi discutate în timpul tratativelor ulterioare. În timpul vizitei la Casa Albă, N. S. Hrușciov a înmînat președintelui Eisenhower o copie a fanionului dus pe Lună de racheta cosmică sovietică.

În primele comentarii transmise după sosirea lui N. S. Hrușciov agențiile de informații din S.U.A. subliniau puternica impresie pe care a produs-o din prima clipă asupra americanilor personalitatea șefului guvernului sovietic. După cum arăta corespondentul agenției „Associated Press“ „orice observator imparțial care a asistat la întîlnirea dintre liderii celor două țări va trebui să admită că Hrușciov a atras întreaga atenție asupra sa“.

Vizita șefului guvernului sovietic în Statele Unite ale Americii continuă. Ea este urmărită cu o uriașă însuflețire de întreaga omenire. Orice om cinstit aprobă pe deplin țelul acestei vizite, exprimat de tovarășul Hrușciov încă înainte de a sosi în Statele Unite: „Principalul lucru pe care trebuie să-l realizăm este asigurarea unor condiții pașnice de trai pentru toți oamenii de pe glob“.

N. S. Hrușciov și D. Eisenhower pe aeroportul Andrews

încercătură pentru a selecta din miile de invitații programul celor 13 zile ale vizitei în S.U.A. a tovarășului Hrușciov. Acest program prevede vizitarea orașelor Washington, New York, Los Angeles, San Francisco, a centrului agricol Des Moines și a marelui centru al industriei metalurgice Pittsburg. În cursul vizitei, vor avea loc numeroase întîlniri cu reprezentanți ai guvernului american, ai presei și opiniei publice americane. Milioane de oameni așteaptă cu deosebit interes cuvîntările pe care N. S. Hrușciov le va rosti la Clubul național al presei, în fața adunării generale a Organizației Națiunilor Unite, în fața televiziunii americane etc. N. S. Hrușciov, membrii familiei sale și persoanele care-l însoțesc vor lua masa cu muncitorii de la fabrica International Business Machine Computer din California, vor discuta cu oameni de știință de la Institutul de cercetări Stanford, vor asista la turnarea unui film la casa de filme „20-th Century Fox Film Corporation“. Actorii americani de la Hollywood au hotărît să renunțe la ziua lor de odihnă pentru a da posibilitate, la 19 septembrie, lui N. S. Hrușciov să asiste la turnarea filmului.

Insoțit de speranțele sutelor de milioane de oameni

În dimineața zilei de 15 septembrie, avionul „Tu-114“ pe bordul căruia se aflau N. S.

pace ale popoarelor, oamenii sovietici au înălțat spre Lună cea de a doua rachetă cosmică. Lumea întreagă a așteptat cu răsuflarea întretăiată clipa istorică cînd această realizare a genului omului va atinge pentru prima oară Luna. În același timp, de pe malurile Nevei pornea în prima sa călătorie spărgătorul de gheață atomic „Lenin“ care, după cum sublinia tovarășul Hrușciov, „trebuie să spargă nu numai ghețurile oceanelor, ci și ghețurile războiului rece“. Toate aceste trei evenimente, atât de diferite la prima vedere, oglîdesc în fapt aceeași idee, anume că omenirea care s-a ridicat la un nivel atât de înalt de dezvoltare, care s-a dovedit în stare să facă descoperiri mărețe și să-și trimeată solii săi pe alte planete, trebuie să reușească să îndrepte marile realizări ale genului uman spre stabilirea unei păci trainice, spre binele oamenilor. Puternica frămîntare de care era cuprinsă viața americană s-a intensificat odată cu noile vești sosite din U.R.S.S. „Oamenii de știință și capitala din întreaga lume, scria ziarul „New York Times“ într-un titlu pe opt coloane, — aplaudă succesele rușilor, caracterizîndu-le drept uluitoare“.

Victoria oamenilor sovietici a provocat o senzație cu atât mai mare cu cît unii oameni de știință americani, ale căror nume nu au fost indicate, și-au exprimat îndoiala că racheta sovietică va atinge ținta. Racheta însă și-a atins ținta. (În ciuda faptului că duminică, în jurul Casei Albe din Washington, un individ sumbru uubla cu

meroase avioane au adus în capitala S.U.A. peste 300 de corespondenți și trimiși speciali din 36 de țări ale lumii. Peste 2000 de comentatori și reporteri americani au cerut să-l însoțească pe Hrușciov în călătoria sa prin țară. Cele 4 avioane puse la dispoziție de autoritățile americane se dovedesc a fi neîncăpătoare pentru marele număr de ziaristi. Chiar și numai acest amănunt arată uriașul interes al opiniei publice față de acest eveniment, care a emoționat întreaga lume. Marți dimineața cuvintele „Hrușciov... Uniunea Sovietică... Vizita în S.U.A.“ răsuna de-a lungul și de-a latul Statelor Unite, de la coasta americană a Atlanticului și pînă la Pacific. Aceste cuvinte figurau în titlurile uriașe ale ziarelor americane, reveneau aproape în fiecare minut în emisiunile posturilor de radio și televiziune. Americanii au citit cu interes prima pagină a ziarului „New York Herald Tribune“ care a publicat în limbile rusă și engleză salutul adresat premierului sovietic. În acest salut se spuneau între altele: „Domnule Hrușciov, sîntem mulțumiți că ați venit. Sperăm că vizita dumneavoastră va da roade bogate“.

În ultimele ore înaintea sosirii delegației sovietice, efervecența înregistrată la Washington era atât de puternică încît nici un comentator nu i-a putut găsi comparație cu vreunul din evenimentele de după război. La fiecare cîteva minute erau transmise prin radio mesajele de salut pe care premierul Hrușciov le adresa șefilor guvernelor țărilor pe deasupra cărora trecea avionul „Tu-114“. Cu emoție au

Ion Manea